



EESTI POLITSEILEHT



Nr. 55|56

31. detsembril 1922.

II. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.

Tellimise hind: aastas Mk. 800.—
 poole aastas 400.—
 weerand aastas 200.—

Üksik number maksab Mk. 18.—

Tellimised — järgmise kuu esimesest päewast.
 Toimetuse ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 5-15.
 Awatud kell 1/2 9 — 1/2 3. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.

Kuulutuste hind:
 1/4 lehek. Mk. 3000.— 1/4 lehek. Mk. 800.—
 1/2 " 1500.— 1/8 " 400.—
 1/3 " 1000.— 1/16 " 200.—
 1/32 lehek. Mk. 100.—

Lehe eesküljel 75%, tekstis 100% kallim.

Adressi muutmise 10 mk.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
 Jooksew arwe „Eesti Pangas“ nr. 1056.

S i f u: 1) Dr. Stier-Somlo, Politsei ja õiguskaitse riik. 2) Dr. Gundlach, Politsei korraldus Austria wabariigis. 3) J. Kaim, Leititud asjadest. 4) W. Finke, Uued abinõud noorefoo kuritegevuse vastu wõitlemise alal Saksamaal. 5) A. Mölder, Politseilistest ehituste järewalwajest. 6) Adw. R. Mikfeldt, Õigusteadusest. 7) Kirjadest toimetusele. 8) Ametlik osa. 9) Küsimused ja kohtumised. 10) Sport. 11) Mitmesugust.

«EESTI POLITSEILEHT»

administratiiv-õigusline aegkiri.

Administratiiv ja omawalitsusalade põhjalikum tundmine on meil Eestis weel wõrdlemisi puudulik. Selle tõttu peaksid kõik poliitiliselt mõtlejad kodanikud, eriti poliitseid, kui ka riigi- ja omawalitsuse ametnikud, kellel nende teadmiste omandamine kaaluwa tähtsusega, Eesti Politseilehte, kui ainukest administratiiv-õiguslist aegkirja Eestis, lugema. Loodame, et meie lugejate pere endise osawõtlikkusega, lehte toetab ja ka teisi ametwendil selle lugemisele ligi tõmbab ja sellega meie tellijate ringkonda suurendada aitab.

Iga ametnik, kes oma ametiala vastu huwi tunneb ja sel alal edasi jõuda soowib, loeb „Eesti Politseilehte“.

Lehe kaastöelisteks on: Sisem. EINBUND, sisem. abi KÜBARSEPP, pol. peawal. ülem KUBEN, adm. as. peaw. juh. MADDISON, tema abi MÖLDER, krim.-pol. peaw. ülem KUUS, kohtum. abi MAHONI, kohtum. kodif. os. juh. REINHOLD, Riigi stat. keskbüroo juh. PULLERITS, omaw. peaw. juh. DOLF, sama peaw. os. juh. LOORITS, terwish. peaw. juh. Dr. MÖTTUS, tema abi MÄNNIK, ap. os. juh. prow. WALLNER, cand. rer. merc. MARGENS, wann. adw.

MIKFELDT, krim. pol. insp. LIIT ja WAU, kaitsep. peaw. ül. abi TENSION, sisem. adj. cand. hist. ANGELUS, pol. ametn. REINBERG ja MORRISON, Tall. i. stat. os. juh. SMETANIN, sisem. trük. os. juh. KAIW, üliõp. KOGERMANN ja teised. Peale selle wäljamaalt: Kölni ülikooli prof. Dr. STIER-SOMLO, Heidelbergi ülik. prof. salanõunik Dr. jur. ANSCHÜTZ, minist. nõun. Dr. SCHÜTZE, Dr. jur. SCHNEICKERT, krim. kom.-id ENGELBRECHT, GAHMIG, FINKE ja SALAW.

Tellimisi ja kuulutusi

wõetakse vastu kõikides Eesti Wabariigi politseiasutustes ja „Eesti Politseilehte“ talituses: Toompea loss, telefon 5-15.

Palume austatud lugejaid aegsasti tellimisi 1923. aasta peale uuendada.

Tehnilistel põhjustel tulid aasta algul lehe ilmumisel takistused. Järgmisest numbrist peale, mis paari päewa pärast ilmub, ilmub leht edaspidi jälle korralikult.

Politsei ja õiguslik riik.

„E. Politseilehe“ kaastööline Kölni ülikooli professor
Dr. Stier-Somlo.

1) Sissejuhatus.

Ei leidu ühtegi sõna igapäevases kõne-
keeles ja teaduslikes harutustes niisama
ka põhiseadustes ja valitsemise praktilises,
mis nii vähe oma siju ja ulatuse poolest
selgitud ja kindlaksmääratud oleks kui „õig-
uslik riik“.

Mitmes tuhandes variatsioonis ilmus te-
ma juba enam kui poolteist saja aasta eest
avaliku vaielduste areenile. Selles sõnas
peitum põhimõtte saab ääretu mitmekesiste
vormuleerimiste osaliseks, mis ilmavaa-
test, isiklikest ja poliitlikest kogemustest,
administratiivsetest (valitsemise) tarbe-
dest, ja põhiseaduslikest mõtlustest igal
maal tinoitud. Selle nähtuse juures on ka
tulwikus vähe muudatust oodata, sest hu-
mid ja soovid, mis riigi ehk tema aluste
oletamise ehk eitamise juures avalduvad,
saavad alaliselt muutuvate põhjenduste ja
mõistete juure juhitud, ilma et sellega
õeldud oleks, et just uut päewavalgele too-
dud peaks saama ja ajalooliselt teadlik
leiab neis mõttelõngutustes palju äratu-
lunud ratsionalismi põhjooni.

Ala avalik õigus, kui teadus, eriti aga
riigi- ja administratiiv-õigus ei saa sel-
lega leppida. Alvaldaugu rahvalik arusa-
mine end selle kohta kõigis olemas olevas
värvides, mis tihti lähemal vaatlemisel
kui seebimullid lõhkewad, peab teadus aga
siiski kindla õpetuseni jõudma. See on sel-
lepärast tarwilik esiteks, et põhiseaduslike
olukordade kujunemine sellest ärarippum
on, kuiwõrd õiguslike riigi olemasolu põ-
himõtteliselt kindlustud ja ära määratud
saab — see peab aga kindlal ja arusaadawal
kujul sündima, mis nende elluwimist wõi-
maldab; teiseks, et praktiline tegevus, ilma
selge ettekujutuseta, mis õiguslik-riiklik on
wõi mitte, üldse awalduda ei saa. Nii saaks
eriti riigi sisemine valitsemine ilma õigus-

like riigi mõiste kindlate sihtjoondeta õigus-
lik-riiklikel käsitusel kindlustud stia ja
sinna kõikumata ja ühes sellega rahutust,
kindlustust ja rahulolematust tekitama.
Politseiline tegevus, mis praegusel silma-
pilgul ilma õiguslik-riiklike põhimõtteta
teostuks, ei ole enam ühelgi haritud maal
mõeldaw. See arusaamine aga ei aitaks
meile palju, kui meie aga ütelda ei suudaks,
mis siis õieti see „õiguslik riik“ tähendab,
wähemalt igapäevase riiklike ja valitse-
mise tegevuse aladel.

Nii leiamegi tegelikult lähtekoha
selgusele lähemale jõudmiseks kui po-
litseilist ja õiguslik riiki
wõrdleme. Siimesest on teine wälja
arenenud. See on Euroopa kultuura ilmas
kohati wäga mitmekesistel oludel sündinud.
Ameerika ja Aasia, eriti Jaapan, on oma
ette ja wõrreldes Euroopaga, teist teed sam-
munud. Kuid midagi ühist wõib ka seal
leida.

Arusaadaw, et teaduslik uurimine, mis
liig paljude riikide peale end laendaks,
lõpuks üldisele arvamisele jõuaks, mis küll
tõelik olla wõiks, kuid liig üleüldiseks, pea-
listaudseks ja wärwituks kujuneks, nii et
tegeliku elu nõudele sugugi wastaw poleks.
Selle tõttu on teatawat piiramist waja.
Oleks otstarbekohane (ja minule kui Saksa
teadlasele on see küsimus kõige lähedam)
õiguslike riigi arenemist Saksamaal, Prant-
suse riigi mõju sealjuures mitte silmast
lastes, waadelda ja kindlaks määrata
mis praegu Saksamaal õiguslike riigi

SHOKOLAADI JA KOMPWEKITEHAS

K. DETERT & K^o

Tallinn, S. Batareit. 12. Kõne tr. 22-43

Kõlge peenemaltselise mad shokol.
ja Monpansje „Kodumaa“.



Suitsetage

Eesti paberosse

FRU-FRU

mõttes saavutud, kuidas ta on ja kuidas olema peaks. Väga palju sarnadust on tingimistel, milles Saksa riik arenes tingimistega end. Austria-Ungari riigis, nii et seda, mida Saksamaal leidub, väga kergesti end. Austria riigi kohta maksuaks luqeda võib. Loomulikult on ka seal oma iseäraldused olemas, eriti endise Austria riigist praegu eraldud riikides ja mis Tšehoslowaakia kohta maksu, ei pruugi just Galiitsia ehk Bukowina kohta täielikult maksu olla. Kuid nendest iseäraldustest peab oskama ülewaadata ja pilku terwiku ja olulise peale juhtida. Inglise õiguslifel riigil on teistsugused ajaloolised ja poliitilised arenemistingimised olnud kui Saksamaal ja Prantsusmaal, kuid ka siin leidub sarnadust, mida siin püüan ära näidata.

Itaalia õiguslifel riigi mõistel on tuqewat prantsuse waimu mõju tunda. Seda sama võib ka Belgia ja Hollandi ja niisama Skandinaawia riikide kohtaelda. Benemaal, ja praegustes uutes riikides, mis enne Wenemaaga ühendud olid, saadi absoolnusse tsarismi ja muude olude tõttu poliitseirrigist palju hiljem üle. Kuid ka siin ei puudu prantsuse ideede mõju, mis ühines omapärase arusaamisega isiklikust wabadusest, autonoomiast, üheõiguslusest ja isiku wäärtusest, — isegi usulistel mõistritel ja arwamistel on oma mõju olnud.

Nii omandaks siis õiguslifel riigi mõiste enam-wähem kindlama kuju, kui siin Saksal Inglise ja Prantsuse riike käsitan. Nende põhimõtete ära kasutamise teiste riikide kohta pean lugejale jätma, kes oma kodumaa olusid tundes ise leidma saab, misjuures tingimised neist riikidest kas täielikult woi osalt tema isamaale wastama saawad.

Politseiriik Saksamaal ja Prantsusmaal. Arenemine kuni 18. aastajani.

Politseiriik ei olnud mitte olulifelt, nagu seda ajaloo mitteteadjad tihti tõendawad, mõne kiritahliku würsti wõi tema ametniku sünnitus, kes ainult selle peale wälja läksid, et rahwast orjastada ja temalt ta

õigust ära wõtta — wäiklase jalga korraldajad, kes iga waba awaldust ära lämmutasid. See wõis suuremalt jaolt küll politseiriiklifel olukorra tagajärg olla. Politseiriigi alus põhi ei olnud ta mitte. Palju enam on aga politseiriik üks arenemise produktidest. Selle tõttu peame teaduslifel ajaloolisi sihtjooni jälgima.

Reeskaja lõpul kujunes riiklifel elus oma pärane nähtus. Keiserlik mõim oli lagunemas. Kujunes nii, et riiklifel arenemise raskuspunkt oli üksikute suuremate, kuid enam jagu paljude wäiksete maaaladele ülewiidud. Ühes sellega oli olukord loodud, et maaala walitseja omale kuidagi wiisi maksuust muretsema pidi. Ei wõinud nii sündida, nagu riigis, kus üksikud seisused kõik selleks ära kasutasid, et riiki nõrgestada. Maawalitseja oleks oma tege wuse jätma ja oma wõimur häwitama pidanud, kui tema seisuslikst olukorda kui põhi seaduslikst tunnistanud oleks. Niimõrd, kui seisuste wõim ennast ajaloolifel awaldas, pidi see palju enam maawalitseja asi olema neid ära wõita. Kui nüüd seisuste wõim kadus ja rahwas oma kogus riigiwõimu esituseks weel tarwilifel küps ei olnud, jäi ahtuke wõimalus üle riigiwõimu üksinda ning täielikult maawalitsejale — würstile jätta. Kindlamate traditsioonide pundusel ja ülaltahendatud poliitilifel olukorra tõttu, saidki awaliku wõimu teostamise õigused maawalitsejale osaks. Tol ajal ei olnud weel juttugi sellest, et riik kui niisugune, awaliku elu keskpunktis seisma peaks ja temale kõik õigused kuuluwad. Gestkätt nihutas tolleaegne mõistusline tasapind kõik walitsewa wõimu awaldused ainult isiklifel külje peale, nimelt maawalitsejate isikute peale. Rabane arusaamine seab igalpool meeltega mõistetawat ilma nähtuste olemusega ühte. Oli ainult tunda ja margaata maawalitsejat; teda wõis kuulda ja näha. Tema kätt oli tunda nii heas kui pahas. Selle tõttu nähti walitsemise wõimu asemel maawalitsejat. Nad ei olnud weel küpsed nende abstrakt mõistetetele, mis iga riigimõistes sisalduwad. (Järgneb).



Politsei korraldus Austria Wabariigis.

„E. Poltsellehe“ kaastööline Hamburgi politseikooli direktor Gundlach.

(Lõpp.)

Ülalkirjeldatud laialdaseks ja mitmekülaseks asjaajamiseks on politseipresidendil, kes politsei direktsiooni eesotjas seisab, järgmine ametkond käsutada:

a) 250 kõrgemat ametnikku, juriidilise eelharidusega, kes riigi ja n. n. „praktilise“ eksamini on ära andnud. Nende ülesandeks on kõige neid asju ajada, mille otsustamiseks juriidilisi teadmisi nõutakse, nimelt korraldusi ja otsusi teha administratiiv-politsei alal, karistusi määrata, nina politsei kriminaalasjus juhatusi anda ja asja lõpuks läbi viia.

b) 53 politseiarsti, kes politseilisteks otstarbeteks peale arstliku läbiwaatamise aru annavad näituseks haavamiste, wiaastuste ehk tapmistele üle, mis kuritöö läbi sündinud, waimuhaigete üle, samuti politseiwanoisid arstlikelt läbi waatavad, ning amalikude naisterahwaste üle arstlik kontrolli teevad.

c) 700 kantselei ametnikku.

d) 5200 wahitorbnikku.

e) 719 kriminaal ametnikku.

Siia juure tuleb veel üks loomaarst, kelle hooleks ratsapolitsei hobuste loomaarstlik kontroll, mitmed politsei päewapiltnikud ja daktyloskopeerijad, 170 politsei telegrafisti, 2 naisassistenti noorsoo hooletande alal ja 10 naiswõitfejat.

Politsei (Sicherheitswachkorp) on 1869 aastal sõjawäe wahimeeskonna asemele astunud, sest et wiimane kodanikkude juloleku teenistuseks küllalt kohane ei olnud. Politsei meeskond on mundris ja sõjariistust siwiilkoos, kes eestkätt on kutsutud tänowatel wahiteenistust pidama. Ta allub politsei presidendile ja peab wiimase juhatusel järele teenistuse alal teatsema. Politsei meeskond seisab koos täidesaatwatest ametnikkudest, kes wahiteenistust teevad ja juhtiwatest ametnikkudest, kes juhatust annavad ja käskude täitmise üle walmawad, niisama ka meeskonna wäljaõpetamise eest hoolt kannavad. Täidesaatwad ametnikud on wahimehed, ülemwahimehed, raiooni inspektorid, ringkonna (Revier) inspektorid, jaoskonna (Bezirks) inspektorid, juhtiwad ametnikud: politsei komisjarid ja politsei ülemkomisjarid. Wälispolitsei ülem wõimukandja on kõrgem ametnik, kes kolonelli ehk kindrali aukraadis ja politsei

presidendi ees wastutaw wälispolitsei korraliku teenistuse täitmise eest.

Wälispolitsei teenistusesse wastuwõtmiseks nõutakse järgmist: Austria kodakondsus, wanadus vähemalt 22 ja kõige rohkem 34 aastat, laitmata minewit, wastawad waimuomadused, hea terwis ja tubli kehahitus. Teenistusesse astujad saawad alguses proowi peale wõetud ja kooliosakonnas aastat jooksul teoreetiliselt kui ka praktiliselt wäljaõpetatud. Peale proowiaja lõppu peawad nad aastase teenistuseaja jooksul näitama, kuiwõrd nad wälispolitsei teenistuseks kõlbulikud, millele, kui proowiaeg rahuloldaw olnud, järgneb ametisse määramine juba ülemwahimehena. Peale nelja-aastast rahuloldawat teenistust ja uue eksamini äraandmist wõiwad nad raiooni inspektoriks määratud saada.

Kääranis kohusetruud ja anderikkad raiooni inspektorid saawad kutsukooli waiatutud ja wõiwad peale rahuloldawalt sooritatud eksamini ringkonna (Revier) inspektori koha peale määratud saada, kes wahitubade komandantidena tegeusewad. Nende seast saawad jaoskonna inspektorid wäljamalitud, kes wälispolitsei teenistust jaoskonnades kontroleeriwad. Kääranis silmapaistwad ringkonna- ja jaoskonnainspektorid wõiwad juhtiwateks wälispolitsei ametnikkudeks tõstetud saada.

Wälispolitsei on jaaatud 26 osakonda, millistest osakonnad 1 kuni 22 jaoskonna politsei komisjariaatide teenistuses seisawad. Osakond 23 on politsei wanaimaja teenistuses ja on wanade walmamiseks kui ka nende saatmiseks määratud. 24. osakond on ratsapolitsei. praegu 220 meest (350 asemel), kes patrulliteenistuses seisawad ja liikumist iseäranis elawatel tänowatel korraldawad. Korra alahotdmiseks rahwa koarumisel ehk mässu juhtumisel wõiwad nad ainult politsei presidiumi nõusolekul kohale käsutatud saada. Osakond 25 ülesandeks on politsei direktsiooni ja keskinsektoraadi wahiteenistuse pidamine. 26. osakond on kooliosakond, kus uued teenistusesse astunud fordnikud wäljaõpetatud saawad.

Komisjariaadi osakondade eesotjas seisab juhtiw wahiametnik ehk osakonna komandant, kes politsei jaoskonna komisjariaadi juhatajale allub ja selle näpunäidete järele

teenistust juhtima peab. Politsei jaoskonna osakondade meeskond on paigutatud üle-
maltirjeldatud wahitubadesse ja hoolitse-
eestkätt t nawatel korrapidamise eest. Sel-
lets otsustatakse on ta 3 gruppi jagatud, kes
fordam  da patrulliteenistuses ring-
konna inspektori (wahitomandandi) ko-
mando all. Iga grupp kannab peateenis-
tust 24 tundi, tella 1 peale l onat kuni teise
p ewa sellejama ajani, kuna teine grupp
abiteenistust kannab ja igal ajal teenistus-
walnis peab olema. Ta peab ka wahti
teaatrite ja l obustuslokaalide ees jne. Kol-
mas grupp on waba.

Peateenistuses on iga grupp kahte numb-
risse jaotud, kes 3 tundi t nawa teenis-
tust fordam  da peawad. Esimesed
wahipostid asuwad oma kohustet itmisjale
kell 1 peale l onat ja k iwad oma raiooni
3 tunni jooksul l abi. Kell 4 saawad nad
teiste poolt wabaastatud, kes oma forda kuni
kella 7 teenistusesse j aawad, mille peale j alle
esimesed teenistusesse astuwad jne. Kuna
iiks nummer teenistuse kohuste t itmisel
asub, on teine wahitoas osalt et w lja pu-
hata, osalt et wahitoa teenistuses olla.
Wahitoas saawad teadaanded kuritegude üle
wastu w etud, diendusid antud ja ettetule-
wate wigastuste juures esimest abi antud.

Wahitubade asjaajamine on piiratud ja
ulatab ainult k ige h adatarwilisemate asja-
de peale. K ik juhtumised, kus politsei wa-
helesegamine n uetaw, tulewad teatada
jaoskonna komisjariaadile, kes edaspidise
asjak igu eest hoolt kannab.

Kriminaalametkond (ennemalt politsei-
agendid) on siiski wahimeeskonna asemel
astunud. Ta on ilma wormiriideta amet-
kond, kes 26. weebr. 1914 a. seaduse j arele
ametiasutustele awaliku rahu, julgeoleku
ja korra jalalseadmisel ja alalhoidmisel
fui ka maksimate seaduste k sitamises abiks
peab olema. Kriminaal-politsei teenistus
on:

a) informatsioon, niiw rd fui kriminaal-
ametnikud k igist juhtumistest, mis awaliku
rahu, julgeoleku ja korra peale halwawalt
w iwad m juda, oma otsekohesete  lemusele
teada annawad;

b) ametiasutustele n utawate ametiala-
liste teadete muretsemine ja nende k nd-
lakstegemine;

c) walweteenistus, niiw rd fui nad tea-
tud isikute, nende sugulaste jne. j arele wal-
wama peawad;

d) uurimisteenus, niiw rd fui nad ku-
ritte selgitamise juures ja seadusest  leas-

tujate  lekuulamise juures kaasa tegutsema
peawad.

Kriminaal ametkonda wastuw tmiseks
n utakse: Austria kodafondjust, wanadus
23—35 a., laitmata minewikku, wastawad
waimlifed ja kehafilid omadused ja t telit
terwis ja kehaehitus. Ges igustatud saa-
wad alamohwitserid ja w lispolitsei ning
jandarmiw e ametnikud.

Kriminaal ametkonna teenistusesse was-
tuw tmine n uab 6 kuud esialgset proowi-
teenistust. Proowiteenistuses saawad kri-
minaal-ametnikud oma elukutse kohaselt nii
teoreetilifelt kui ka praktilifelt w lja peta-
tud ja koolitatud. Proowiteenistusaja l -
pul saawad nad sooritatud ja peale
selle, kui eksam t iesti rahuloldawalt  ra
antud, kriminaal-ametnikuks fiinitatud.
Peale nelja-aastast teenistust, kui was-
taw eksam  ra antud, saawad nad raioo-
ni inspektoriks t stetud. Ise rnis head
i w j ud saawad peale kutsekooli l petamist
ringkonnainspektoriteks m aratud, kelle
k tte kriminaalosaonna juhatamine  jal-
datud.

Kriminaalametkonna juhtimine on polit-
sei presidendi poolt m aratud f rgema amet-
niku k es, kes otsekohe politsei presidendile
allub ja selle n pun idete j arele asjaajamist
juhib.

Osas kriminaalametnikkudest peab tee-
nistust otsekohe kriminaal-politsei  lema
komando all keskajutuses. Nad on w lisp-
politsei k sutada, kuid w iwad ka politsei
direktsiooni osakondade teenistuses olla.
Osakonna juhatajatel tuleb, kui neil krimi-
naalametnikkude abi waja, kriminaal-osa-
konna poole p  rata, kes tarwiliku arwu
kriminaalametnikke abitarwitaja osakonna
korraldusesse k sutab. Niisugused krimi-
naalametnikud on harilikult eriteadlased
omal alal, kusjuures nad eriti teatud kuri-
tegitjate liikide vastu w itlemisel (tasu-
waraste, siisemurdjate jne.) tarwitatud saa-
wad. Teatud arw keskajutuse kriminaal-
ametnikke walwab hotellides peatunud w e-
raste j arele; teda nimetakse „hotelli bri-
gaadiks“ (Hotelbrigade). Neil tuleb iga-
p ew neile k tte juhatud w erastemajades
wiibida, siisef itnud w eraste nimekirju
l abi waadata ja w erasteraamatuid kontrol-
leerida ja igaks juhtumiseks, kui kahtlustus
tekkimud, ka reisidokumendid l abi waadata.
K ik teised kriminaalametnikud on politsei-
komissariide k sutamise all ja t idawad tee-
nistuse kohustusi politseikomissari juha-
tuste j arele. Kriminaalametnikud kanna-

wad oma wolitamise tunnistuseks kaapas päewapildiga warustatud isikutunnistust ja teenistusmärki, mida nad teenistuskohuste täitmisel kuue pahema poole peale kinnitama peawad. Nad on warustatud rewolwriga ja löökrõngaga (Schlagring).

Sõjariistade tarvitamine on lubatud nii wälis- kui kriminaal-politsei ametnikkudele järgmistel juhtumistel:

1. hädakaitse korral, nende isiku wastu sihitud wägiwäldse pealetungimise äratõrjumiseks;
2. kellegi kolmanda isiku kallaletungimise ärahoidmiseks;
3. tähtsa teenistuskohuste täitmisel was-

tuhakamise kõrwaldamiseks, kui kõik muud abinõud asjata on olnud;

4. kardetawate kuritegijate põgenemistatsete takistamiseks, kui mingit muu abinõu nende kinnipidamiseks ei leidu.

Igal juhtumisel tuleb aga sõjariista tarwitamisel inimese elu hoidmist silmas pidada. Iga sõjariista tarwitamise juhtumisest tuleb ülcmuusele teadustada, mille peale juurdlus toime pannakse, kuiwõrd seaduslik ja õigustatud sõjariista tarvitamine oli.

Samal wiisil on ka sõjariista tarvitamine sandarmipolitsei juures korraldatud. Omalwalitsuse politsei kordnikud selle wastu tohivad sõjariista tarwitusele wõtta ainult abikaitse korral.

Leitud asjadest.

I. Kaiv.

Silmas pidades, et politseil tihti leitud asjadega tuleb tegemist teha, siis olgu siin selgituseks alljärgnewad read leitudiguse kohta.

Leitudigus on meil normeeritud Balti Eriõiguses §§ 729—748. Neis paragrahwides on ette nähtud peremehele, kadunud, peidetud asjade ning peitewara leid.

Viituvad asjad, mis weel kellegi omandus ei ole olnud, nagu mereest wäljabeidatud asjad, konnakarbid, pärlid, korallid jne., saawad selle omanduseks, kes nad leiab ning oma waldusse wõtab. Viituvad asjad, milledest jennine omanik selge sõnaga ehk toimusega, millest teifiti aru saada ei wõi, ära ütelnud, langewad leidja omandusse.

Asja loetakse kaotatuks, kui kaotaja ei tea kus teda otsida ehk kelle käest nõuda, ehk kuidas üldse teda oma kätte uuesti tagasi saada. Kui leidjale asja kaotaja tunnud, peab kaotatud asi wiimasele sellekohase tasu eest tagasi antama. Sõjawäelasele kuulnawa kaotatud asja leidmise üle tuleb lähemale sõjawäe ülemusele teatada. Kui leidjale kaotaja teadmatu, siis tuleb kolme nädala jooksul leidmise päewast arwates leiu üle kohaliku politseisse teatada. Kui leitud asi niisugune, mis edasihoidmise tõttu rikkeda ehk oma wäärtusest kaotada wõib, siis tuleb ta ametiajutuse poolt wiibimata awalikul wäljapakkumisel ära müüa ning saadud raha omanikule wäljandmiseks alles hoida. Kui politsei tea-

daande peale leitud asja omanik ehk asja kaotaja ilmub ja omi õigusi asja kohta tõestab, siis antakse temale asi ehk awaliku wäljapakkumise teel asja eest saadud raha tagasi selle järele, kui teadaande ja asja hoidmise kulud kui ka leidjale kuuluw tasu maha arwatud ehk wastaw summa sisse makstud. Kui kaotaja awalikult leitudasi ei ole lubanud ehk kui tema poolt leidjaga omawahel kokku ei ole lepitud, määratakse kohtu poolt leiu eest tasu, kuid mitte rohkem ühest kolmandikust asja wäärtusest, mis kulude mahaarwamise järele üle jääb. Eraldi määrused leitudasi kohta sisalduwad Gestimaa talurahwa seaduses 5. juulist 1856 a. § 1111. Tähendatud paragrahw järele wõib asja peremees, kui ta ühte kolmandikku asja wäärtusest leitudasi anda liiga kõrgeks peab, nõuda, et kohus leitudasi wähema määraks. Kohus wõib neil juhtumistel asjaolusid arwesse wõttes leitudasi kuni ühe kümnendikuni leitud asja wäärtusest vähendada.

Kui asja omanik politsei teadaandes ehk seaduses ettenähtud aja jooksul (end. Piimi- ja Gestimaa piirides peab omanik ühe tähtaja aasta jooksul ilmuma) ei ilmu, siis langeb leitud asi ehk tema müügist saadud raha leidja omandusse, kusjuures aga asja hoiu kulud wiimase kanda jääwad; endise Piimimaa piirides aga antakse sel juhtumisel leidjale ainult leidmise eest kuuluw tasu, kuna aga kaks kolmandikku asja hinnast kas awaliku hooletande asutuse (np u

казъ общественнаго призрѣнія) ehk linna-
des linna kasjasse, maa-aladel aga, kus
maksew talurahwa seadus — kohaliku
walla kasjasse langewad.

Asjad, mis maasse kaewatud, seinasse
müüritud wõi mõnel teisel wiisil peide-
tud, kuid mida siiski peitewaraks (кладъ
Сѣкъ) ei wõi lugeda, käiwad nende leid-
mise puhul leidudega ühesuguste mää-
ruste alla. Kuid kui sarnaste asjade oma-
nik tõestab, et ta teadis, kus need asjad
peidetud olid, siis wabastub ta leiutaju
maksimisest.

Peitewaraks tunnustatakse kõik wäärtus-
lijed maasse kaewatud, seinasse müü-
ritud wõi mõnel teisel wiisil peidetud
asjad, millede omanik möödunud aja pit-
kuse tõttu juba teadmatu. Omal ehk oma-
nikuta maatükil leitud peitewara langeb
leidja omandusse. Wõõral maatükil on
keelatud peitewara otsida. Kui keegi siiski
selle wastu toimetab, läheb leitud peite-
wara maatüki omaniku omandusseks. Ju-
huslikelt wõõral maatükil, waatamata kas
ta eraisiku ehk kroonu oma, leitud peite-
warast saab leidja poole peitewarast, teine
pool aga kuulub maa omanikule.

Wene tsiviilkodeksi järele (W. S. K. X
E. 1. j.), mis meil maksew, ka Wene piiri-
desse puutuwatel maa-aladel, on leidja
samuti kohustatud leiu üle politseile tea-
tama, kes selle üle politseiwaliitsuse juures
teadaande välja paneb ning abinõud koo-
taja leidmiseks tarmitusele wõtab. Asjade
üle, mis üle saja rubla wäärt, peab kuu-
lutama kohalikus „Kubermangu Teatajas“
(meil „Riigi Teatajas“), kubermangu-

linna piirkonnast väljaspool asuwatel
maa-aladel aga politsei äranägemisel ühes
loetawamatest ajalehtedest. Kui leitud
asja peremees kuue kuu jooksul politsei tea-
daande awaldamise päewast arwates ei
ilmu, langeb asi leidja omandusse, was-
tasel korral aga saab leidja ühe kolmandi-
ku leiu wäärtusest (23. märtsi 1912 a. sea-
dus väljakuulutamise [publikatsiooni]
kohta).

Lõpuks wõiks puudutada küsimust, kui-
das waadata politseiametnikkude poolt
toodud leidude peale, ning kas politsei-
ametnikkudel on õigus leiutaju saada ehk
leitud asja peremehe mitteilmumise korral
asja omaks saada. Wene ajal, kui politsei
departamendi poole sellekohaste küsimus-
tega pöörati, seletati, et määrustega leiu
kohta on üldse filmas peetud eraisikuid,
aga mitte ametnikke, kelle kohuseks seaduse
järele peremeheta warandusi hoida. Sel-
lepärast, kui politseiametnik mõne asja
juhustlikelt, väljaspool otjekoheseid tee-
nistuse kohuseid leidnud, käiwad tema
kohta makswad määrused leiu kohta. Kui
aga leidmine jündinud politseiametniku
poolt tema otjekohaste teenistuskohuste
täitmisel, siis nende juhtumiste kohta leiu
määrused makswad ei wõi olla, sest seaduse
järele tehtakse teadaanded leiu kohta polit-
seile ning politsei otsustab leiu väljaand-
mise üle, kui asja peremeest leitud ei ole.

Edasi tähendati nimetatud seletuses, et
kohaliku ülemuse poolt kõik leiu küsimus-
jed põhjalikult tulewad läbi kaaluda, kus-
juures esimeses järjekorras selgitada tu-
leb, misugustel asjaoludel asi leitud.

Uued abinõud noorsoo kuritegewuse wastu wõitlemise alal Saksamaal.

„Eesti Politseilehe“ kaastööline kriminaal-kommissar Willy Finke, Berliinis.

Wiimaste aastate jooksul on kuritegewus
kohutawalt suureks kaswanud. Üldistes
huwides tulewad kuritegewuse wastu wõit-
lemise probleemid kahtlemata esimesele ko-
hale paigutada. Kui meie wiimase aja ku-
ritegewuse statistikat waatleme, siis puu-
tub meile terawalt silma, et suurem prot-
sent terwest kuritegewusest langeb noorte,
isegi waewalt lapseast väljasirgunud isi-

lute peale. Veel elawalt seisab mälestus-
ses meritöö, mida 19-aastane Franz Za-
gaffi, oma 16-aastase „pruudi“ kaasabil,
möödunud aasta lõpul Berliinis korda
saatis: oma ema hirmsal wiisil ära tappis,
tema käe tuiksooni läbi lõigates. Juba
aastate eest on suur arw tuntud õigustead-
lasi, arste ja kriminaliste noorsoo hinge-
teaduse uurimise kallal waewa näinud, et

Politseilisest ehituste järelwalwest.

Administratiiv asjade peawalitsuse juhataja abi A. Mölder.

(Lõpp.)

Ei ole hirmutajeta mõrrelda sellel alal maksuwaid korraldusi Saksamaal. Ehitustesse puutuwate seaduste ja määruste järelwalwajaks on seal nõndanimetatud ehituse ja korteri politsei.

Üldise Preissimaa seaduse (Landrecht) § 65-s tähendatud põhimõtte järele on iga maaomanik õigustatud oma maaala peal hooneid ehitama ehk ümberehitama, kusjuures tema ei tohi ehituse ehk ümberehituse korral ühiskonnale (Gemeinwesen) kahju teha, samuti ka linna wõi üldse avaliku platši wälimust rikkuda. Tähendatud seadus on kokkukõlas Saksia tsiviil seadusega (B. G. B § 905), milles ettenähtud omaniku õigused maapinna üle, samuti ka ruumi kohta, mis maapinna all. Ehk küll Preissimaa seaduse § 65 põhjal on ehituse wabadus maksu, kuid siiski on üleüldistes huwides mitmed kitsendawad määrused maksma pandud seaduste ja korralduste läbi kindlaks määratud piirides. Ehituspolitsei funktsioonid on harilikult kommunaalpolitsei peale pandud. Sennades, kus olemas riiklik politsei, wõiwad ehituspolitsei funktsioonid linna politseiwaltkusele üle antud saada.

Tarwitusele wõetawad abinõud ja nõuetawad eeskirjad määratakse kindlaks ehituspolitsei määrustes. Riitakomisjoni poolt on 25. aprillil 1919 aastal eluhoonete kohta määrus wälja kuulutatud, mis on põhjaluseks walitud ehituspolitsei määrustele. Jaa uue suurema hoone ehitamiseks, kui ka ümberehitamiseks ehk kawitaal remonditeamiseks, peab ehituspolitsei poolt sellekohane luba olema, millise wäljaandmiseks kommunaalpolitsei walitus on wõlitatud.

Juhtumisel, kui maa peal, kuhu tahetakse ehitada, on wana ehitus, mida soowitakse maha rikkuda, siis tuleb mahakiskumiseks iseäraldi luba muretseda.

Wätksemate ehituste tarwis on küllalt ehituse ülesandmisest. Ehitamiseks lubasaamise palwe peab kohalikule politseiwaltkusele kirjalikult sisse antama, juure lisa des ehituskawa kahes eksemplaaris. Ehitamiseks lubasaamise korral antakse ehitajale sellekohane lubatäht ühes ehituskawaga, mille peale politsei oma märkused tetnud. Lubasaamise dokumendi kättesaamisest ar-

wates wõib ehitamisele ajuda, wälja arwatud lubja antude tegemist ja muud wähe maid kaewamise tööfid, mis ehituse esialgse tööde juures tarwilikud, millede kohta iseäraldi luba tarwis ei ole. Rõikide ehituste puhul, millisteks ehitusluba palutakse, waatab politsei ehituskoha üle, samuti peab järelwalwust ehituse ajal ja ehitustööde lõpetamise puhul waatab ehituse üle. Kuid ehitus eluhooneks määratud, siis wõetakse iseäralise tähelepanu alla tema kõlblikkus. Grandis üleüldiste eeskirjade täitmiseft wabastamiseks wõib kohalik politseiwaltkus luba anda. Maaala ehitustega täitmise puhul on maksu tingimine, et tema ühenduses oleks maanteega, tänawaga jne., kuna linnades elumajade ehitamise puhul tänawate äärde on maksuad kohalike omawalituste ja politsei sellekohased määrused, mis rajatud 2. juuli 1875 a. sellekohase ehitusseaduse peale.

Erilised eeskirjad on maksuad lagede, katuste, treppide, peaaasjalikult aga tuleohwete kui ka nendega ühenduses olemate korstnate ja suitsutorude üle.

Ka terwishoidlikest küljest on erilised määrused maksuad, nimelt sõnniku, prügi-antude jne. ning kaewude üle. Samuti on terwishoidlikest küljest erilise järelwaatuse alla pandud elamiseks määratud keldriruimid ja katuse alused (pöönnid) kambrid. Witmased iseäranis tulekahju hädaohu suhtes ehitusmääruste kõrwalokaldumise puhul karistatakse süüdlasi Ruktluse seaduse põhjal.

Alatoodud üldiste määruste alla ei kuulu hooned, mis üldisteks rahwa tarwidusteks määratud, nagu teatrid, awalikud koosolekute ruumid, tsirkused jne., millede kohta on maksuad iseäralised eeskirjad, mis põhjenuwad 6. aprilli 1909 a. ministeriali käsu (Ministerial Erlaß) peale.

Teatrite ehitamisel peetakse silmas seda, et teatris oljad igatepidi wõimalikkude õnnetu juhtumiste wastu kindlustatud oleksid.

Selleks peab teatrites käepärast olema sisse seatud weewärk, tulekustutamise abinõud ja muud sellekohased tehnilised abinõud. Kätaud, mis näitelawa muu hoone osana ühendawad, peawad olema awarad ja igal ajal liikumiseks wabad.

Iseäranis tule, tulevärgi ja kergesti tuldnõutma ainetega ümberkäimine, samuti suitsetamine on osalt hoopis keelatud, ehk neid võib tarvitusele võtta iseäralise hoolga järelwalwe juures.

Iga ettekande ehk peaproovi puhul peavad teatris elukutselised tuletõrjujad walwekorral olema.

Uwalikkudeks koosolekute ja pidustuste ruumideks loetakse neid, milledeesse võib mahutada kaoksjada ehk enam inimest. Niisuguste ehituste juures pannakse pearõhku fiskekäitjate peale, et nemad peawad küllaldaselt waloustatud olema ja võimaldaksid õnnetu juhtumise puhul seeswiibijatele ruulist wäljapääsemist. Tulekardetawate õbbstusettewõtete ja samasuguste laduruu-

mide ligikonda ei ole lubatud koosolekute ruume ehitada.

Näitemüükide pidamiseks, wäljanähtuste ehk näokattepidude toimetamiseks ülaltähendatud ruumides peab iseäraldi luba mu-retsema, millede puhul saawad suuremad ettemaatuse abinõud tarwitusele wõetud.

Rõõaist sellest selgub, et järelwalwe suhtes lähewad Gestis ja Saksamaal makswad seadused ja määrused suuremalt osalt ühte. Mis Gestis seadustes ja määrustes puudub, aga Saksamaal ettenähtud, seda on meil käesolewal ajal tegelikult tarwitusele wõetud, nii näituseks tuletõrje walweford teatrites, kirjustes jne. Järelwalwe suhtes ehituse alal ei jääks meil Saksamaalt suuremat midagi õppida.

Oigusteadusest.

Tsiwii-õigus.

Wann. adwokaat K. Mikfeldt.

II. Kasutamise (пользование) seisab selles, et asja omanikul on õigus oma asja tarwitada ja temast kasu saada, kusjuures võib seda tarwitamise õigust teistele edasi anda (§873). Kuid piiramata wabadust oma waranduse kasutamises omanikul ka ei ole. Seltskonna wõi kolmanda isikute huwides on tema õigused kitsendatud. Tähtsamad kitsendused puutuwad liikumata waranduse kasutamist; siia kuuluwad n. n. orjes'ad ehk serwitudid, milledest pärast jutt saab olema.

III. Käsitamine (распоряжение) ilmutab ennast selles, et omanik wõustab oma asja saatuse üle, võib seda müüa, kinkida, isegi ära häwitada, ilma et see kelegisise puutuks (§ 874). Kuid ka käsutamise õigus võib niisamuti seaduse ehk lepingu läbi piiratud olla, kui tema aga täitja puudub, siis ei ole isikul enam omanduse õigust.

Omanduse õigus maa peale ulatab: 1) maapinna peale, nimelt, kõik mis maapinna peal kasvab ehk kunstlikult seotud, taimed jne., on selle omandus, kelle omandus maa (§ 877);

2) maapõue peale. Omanik on õigustatud maapõue warandusi kasutama, näit. metallisid wälja kaewata jne.;

3) wiimaks on maaomanikul õigus selle õhutulba peale, mis tema krundi kohal

asub ja sellepärast on temal õigus wõõra puu õfist maha ratuda, kui nad üle piiri ulatawad.

Kaasomandus. Ühe ja selle sama asja peale ei wõi mitte rohkem, kui üks omanduse õigus olla. Kuid mitmel isikul koos võib ühine omanduse õigus teatava asja peale olla. Niisugune wahelord nime-tatakse kaasomanduseks. Selleks on kaoks järomist tingimist waja: 1) õiguse objekt on üks ainus asi ja 2) on olemas mitu ühe ja selle sama õiguse subjekti. Wiimase tundemärgi põhjal võib wahet teha kaasomanduse õiguse ja mingisuguse seltsi omanduse õiguse wahel; näituseks, ei ole aktiiaselti maja tema aktionääride omandus, waid ainult ühe isiku — juriidilise — oma.

Igal kaasomanikul on õigus mitte terwe asja peale, waid teatava mõttelise osa peale, osa asja wäärtuse peale. Asja käsustamine ripub ära kõige esmalt kaasomanikkude omawahelisest kokkuleppest. Kui seda aga ei ole, siis võib käsustamine sündida ainult kõikide kaasomanikkude ühisel nõusolekul. See ei wõi ilma teiste nõusolekuta asja wõõrandada, pantida, muudatust ette wõtta; mingisugusest wõustamisest häälteenamuse järel ei wõi juttu olla (§ 929). Kasu saab wastawalt osadele kaasomanikkude wahel ära jaotatud. Kuid iga

kaasomanik on oma mõttelise osa ainuis omanik, millega tema teha võib, mis aga tahab, selle juures ei tohi aga teise osasid puutuda. Sellepärast, kui keegi tahab oma osa liikumata warandusest ära müüa, siis on tema kaasomanikkudel ostu-eesõigus, sest wiimastel ei ole mitte ükskõik, kellega neil kokku puutuda tuleb. Ühes sellega ei ole aga keegi jurnitud kaasomanikuks jääda.

Omanduse õiguse omandamine. Omanduse õigust võivad omandada kõik isikud, kellelel aga võimalik oma tahet avaldada, ja isegi need, kes seda teha ei või, nagu alaealised, nõdrameelsed jne. Peale selle võivad omanikuks saada mitte ainult füüsilised, vaid ka juriidilised isikud, mis meie seadustes otsesõnu ette nähtud (§ 710—713).

Omandamise viisid — on ka seadustes ette nähtud. Need on järgmised:

1) **Õkkupeerimine** (завладе́ние) seisab selles, et vallatakse peremehe objektsid; näit. metsloomi loetakse selle omanduseks, kes neid finni püüab või surmab, selle peale vaatamata, kelle maa peal see sünnib.

2) **Leidus.** Asi on kaotatud, kui omanik ei tea, kus teda otsida või kelle käest tagasi nõuda. Kui leidjal teada on, kes asja omanik on ja kus tema elab, siis on tema kohustatud asja wiimasele tagasi andma, selle juures võib tema leiduse eest tasu nõuda, aga mitte rohkem kui $\frac{1}{3}$ asja väärtusest. Kui aga asja omanik teadmata, siis peab leidja oma leidusest politseile teatama ning wiimane kuulutab sellest ajalehes. Si ilmu omanik 1 aasta jooksul järele, siis saab leidja asja omanduseks (§ 739, 740).

Peidetud waranduse leidmine (открытие клада). Peidetud waranduse all mõistetakse kõiki hinnalisi asju, mis maa sisse või mõnda teise kohta pikema aja eest ära peidetud, nii et nende omanik teadmata. Kes jarnast warandust oma krundi peal leiab, saab tema omanikuks, kui aga keegi võõras leiab, siis saab tema poole osa omale (§§ 745 ja 747).

Wilja omandamine (приобретение въ собственность плодовъ вещи.) Nii kaua, kui wili wiljatoowa asjaga seotud, jaotab tema wiimase saatust. Sellest momendist aga, kui wili asjast lahutatud, saab tema iseseiswaks objektiks, ja nii võib küsimus tekkida, kelle omanduseks tema saab. Harilikult loetakse wilja omanikuks wiljatoo-

wa asja omaniku (§ 751). Sagedasti võivad ka wilja teised isikud omandada, näit. need, kelle käes asi ainult tarvitada ehk kasutada on, nagu maa rentnikud (§ 752), heatahtlikud waldajad ja mõned teised.

Juurdefasw (приращение) on niisugune juhtumine, kui keegi võõra asja omanikuks saab selle tõttu, et see võõras asi tema asjaga ühineb ja wiimase suhtes kõrwaliseks lugeda tuleb. Omandamine juurdefaswu põhjal põhjeneb selle peal, et kõrvaline asi käib peasaja järele. Selle juures peawad aga teatavad tingimised olema, nimelt, mõlemad asjad on ükssteisega nii seotud, et neid wigastamata võimata on ükssteisest lahutada, peale selle, üks asi on teise suhtes kõrvaline ja wiimaks mõlemad asjad olid kahe isiku omandus. Juurdefaswu juures võivad ühineda: üks liikumata asi teise liikumata asjaga, näit. mee langemise tõttu saab osa jõe põhjast kuiwaks jne. (§ 759), liikuw asi liikumata ehk isegi liikuw liikumaga.

Kõige rohkem huwi pakuwad siin hoonete ehitamised, millede juures krundi ja materjaali omanik mitte üks ja seesama isik ei ole. Siin võivad kaks juhtumist olla:

a) **Krundi omanik ehitab hoone** võõra materjaalilt, kas talitas tema heatahtlikult või mitte, ei ole nii tähtis, sest teda loetakse ikkagi hoone omanikuks; tema peab teisele ainult tema materjaali hinna ja kahju ära tasuma (§ 775);

b) **materjaali omanik ehitab** võõra krundi peale hoone: wiimane saab jällegi krundi omaniku omaks tunnistatud. Keegi aga ei tohi ilma alufeta ennast teise kulus rikkaks teha; sellepärast on krundi omanik kohustatud ehitajale tema materjaali väärtust ära tasuma, tõrgub aga tema seda tegemast, siis võib wiimane ehitust maha kiskuda ja ära korjata. Peale selle, kui ehitaja oli kindlal arvamisel, et tema õigustatud oli ehitama ja kui ehitus tarwilik oli, siis võib tema, krundi omaniku nõudmise peale waatamata, ehitust nii kaua seisma jätta, kui tema kulus ära ei saa tasutud (§ 772 ja 773).

Segamise läbi (смѣшение) võib omanduse õigus tekkida siis, kui mitmete isikute asjad on nii segatud, et neid enam võimalik ei ole üks teisest ära tunda ja ära lahutada, näit. wili (зерно) elewaatoris. Niisugusel juhtumisel tekib kaasomandus terve kogu peale wastawalt üksikute asjade väärtusele enne nende segamist (§ 789).

Ümbertöötamine (переработка). Ümbertöötamise läbi omandakse uuesti valmistatud asju. Materjaali omanik on õigustatud, oma materjaali ümbertöötades, ükskõik misjulgust fuju andma. Kõikide materjaali muudatuste peale waatamata jääb tema omanik ka valmistatud asja omanikuks. Kuid võib ette tulla, et keegi võõrast materjaali ümber töötab, teinast uut asja valmistab. Siis tekib küsimus keda tuleb selle uue asja omanikuks lugeda — kas materjaali omanikku, või seda, kes materjaalile teatava fuju andnud, kes oma tööjõudu raiskanud. Näit. kingsepp teeb võõra nahast saapaid (siin tuleb oletada, et mingit lepingut poolte vahel ei ole), kirjanik kirjutab luuletust võõra paberi peal jne. Selle küsimuse lahendamise juures lähewad seadusandlused lahku.

Prantsuse seadusandlus asub sel seisukohal, et harilikult tuleb uue asja omani-

kuks materjaali omanikku lugeda, sest õiguse objekt on materjaal, aga mitte worm, mida fergesti jälle muuta võib. Eraldused on lubatud ainult juhtumistel, kui uue asja wäärtus palju suurem, kui materjaali wäärtus. Saksa seadusandlus asub hoopis teisel seisukohal. Tema läheb sellest välja, et tähtis on kõige pealt töö, mis inimestele kõiki tarwisminewaid asju valmistab, et wormi muudatusega saab uus asi loodud, millel midagi ühist ei ole endise asjaga — materjaaliga. Sellepärast tuleb uut asja töötegija omanduseks tunnistada, wäljaarwatud need juhtumised, kui ümbertöötamise wäärtus palju wäiksem kui materjaali wäärtus. Mis puutub Balti eraseadusse, siis määrab § 794, et uue asja omanik on töötaja, kes aga igatahes kohustatud on materjaali omanikule materjaali hindu ära tasuma.

(Järgneb).

Kirjadest toimetusele.

Raiooni ülema tööpäew ja kohused maal.

„Politseilehe“ weergudel on esinetud kirjeldustega politsei raiooni ülemate tööpäewa pikkuse ja kohustuste üle, mis selge pilbi annawad sellest töökoormast, mis meil raiooni ülema õlgadele on laotud linnas.

Kuid kuidas on siis lugu selle poolest maal? Kas on seal tööpäew lühem, kohustusi vähem, ehk hoopis wastupidid.

Lubatagu mulle, kui politsei raiooni ülema maal, siin esitud küsimuste kohta ülewaadet tuua, mis weel kurwemat pilti pakuwad, kui linnas. On tõsi, et raiooni ülem on ainuke poliitcilise wõimu esitaja maal ning sellepärast tema igal tarwilikul juhtumisel peab teenistuswalmis, s. o. kohale ilmumiseks walmis olema.

Minu raioon on 10 ruutwersta suur, misjulgusel maa-alal asub 4 mõisa ja 1 alew, ligi 500 eluasemega. Elanikkude koguarw kõigub 3000 ümber. Käesolewal aastal olen saanud päewas teadmiskelt 5 mitmejulgust paberit otsekoheselt ülemuselt, kohtuasutuste, majuinspektorite, rahwawäe ülema jne. Käest teadmiskelt 7 paberit, omawalitsusasutustelt igajuguseid maksude sissenõudmisi umbes 10 paberit, teistelt politsei asutustelt teadaandeid, ülekuulamise protokolle jne. umbes 3 paberit päewas.

See on kokku umbes 25 paberit päewas ja ligi 10.000 paberit aastas. Nende paberite täitmine sünnib 10 ruutwerstalistel maa-alal, kus juures sage-

dasti mõnda paberit tuleb 2—5 korda täitmas täita, mis iseäranis maksude sissenõudmise paberite juures harilik nähtus on. Kõike ajakulutust iga üksku paberi täitmise juures võib kõige wähemalt 1 tunni peale arvata. On ju paberid, mida mõne minuti jooksul ära saab täita, kuid on ka niisuguseid, kus asjaomane isik elab raiooni teises ääres, ning paberi täitmise pärast tuleb 2—3 korda käia. Arusaadaw, et jarnasel puhul paberi täitmine kümneid tundisid aega nõuab.

Paberite täitmine ei ole aga kõik. Peale selle peab raiooni ülem seaduse järele pidudel ja koosolekutel korda pidama, korra, julgeoleku ja puhtuse järele walwama. Minul on käesolewal aastal iga kuu ümmarguselt 4 päewa, s. o. 96 tundi pidudel, koosolekutel jne. ära läinud. Peale selle wõiwad juhtuda igajuguste kuritööde juurdused, mis päewade wiisi aega nõuawad ning mille kestel politseinik muud kohustusi täita ei saa.

Neid andmeid ja arwustid waadeldes ei maksa imestada, et politsei raiooni ülemad maal ei suuda kõiki paberisid ja kohustusi tähtaegadets täita ning mitmejulgused paberid, nagu maksude sissenõudmised, mis otseteed mitte ülemuse kontrolli alla ei käi, kuude, wahel isegi aastate kaupa täitmata seisawad.

Üllaltoodud näidetest selgub, et maa politsei raiooni ülemad kõige parema tahtmise juures ei suuda nende peale pandud kohustusi korralikult täita, isegi kui nad 24 tundi päewas tööd teeksid.

Õhõid olla, et need andmed ehk teistes raioonides teistfugufemad on, kuid tuntamat mahet nendes fiiski ei ole.

Sellest kõigest järgneb, kui maa politsei raiooni ülemate tööloormat ei kergendata, siis neile aeglast asjaajamist ette heita ei saa, kuna paremad jõud töörohkuje ja wiletjate palgaolude tõttu on sunnitud politsei teenistusest lahutama. Kuidas aga sarnane seisuford politsei aparaadi korraliku töötamise peale mõjub, on kõigile selge.

Kui tahetakse, et politsei aparaat korralikult töötaks, siis tuleb maa politsei raiooni ülemate tööloormat kergendada ja palkasid tõsta.

Kuidas juht tööloormat kergendada, seda selgitada ei ole nende riidabe otstarbe, kuid mina isiklikult ühinen warem „Politseilehes“ awaldatud ametiwendade arwamisega, et teadaannete lätte toimetamised ja omawalitfusajutuste mafjude fissendõumised tuleks maa raiooni ülemate kohustuste hulgaft maha jätta. Kui ülaltoodud andmete järele, tähendub kohustused maha arwata, jääks raiooni ülemal keftmijelt 8 paberit päewas täita. Kui muud ameti talitused sinna juure arwata, saatsime keftmijelt 10—14 tunnilise tööpäewa.

Prægustes oludes edasitõõtamine tähendaks aga alamate politseinikkude kurnamist, kuna asjaajamine selle tõttu lontab.

J. P—ar.

Ametlik osa.

Eiseministri päewakäsfuga 28. detsembrift 1922 a. nr. 30.

1) Wabaftatub ametiift Adminiftratiiv afjade peawalitfufe kodafondsufe ofakonna juhataja Johannes Siis tema omal palwel, arwates 1. jaanuarift 1923 a. tema määramise puhul Narwa linna politsei 4. jaoskonna ülema kohuste täitjaks.

2) Adminiftratiiv afjade peawalitfufe kodafondsufe ofakonna juhataja kohuste täitmine pandub sama ofakonna sekretääri Otto Lio peale juhataja palgaga arwates 1. jaanuarift 1923 a.

3) Palun juhatajaid ja ülemaid korraldada, et minifteeniumi ja tema afutusatesse tulewate palwete ja mahetirjabe kohta ka siis wastused antakse kui paber alluwufe järele otjuftamiseks mujale edasifaadetud. Riifugufel korral tuleb teatada, misjuhuje käigu paber jaanud. See furd on tarwiik, et

afjast huwitatud afutus wõi isik oma afjatäiguft teadmatufesse ei jääks ja et siifeminifteenium, kui kompetensjed muud afutusjed wastufst ei anna, kirjawahetufe otjufstamata jätmises wastufst ei kannaks.

Eiseministri päewakäsfuga 4. jaanuarift 1923 a. nr. 1.

Wabariigi Walitfufe otjufega 3. jaanuarift f. a. (prot. nr. 1 ja I) on Riitfepolitfsei peawalitfufe ülem Eduard Lenjin ametiift wabaftatub tema omal palwel, arwates 5. jaanuarift f. a.

Riitfepolitfsei peawalitfufe ülema kohuste täitmine on minifteeniumi afjade walitfjeja Joh. Sooman'i peale pandub, arwates 5. jaanuarift f. a.

Minifteeniumi afjade walitfjeja kohuste täitmine on miniftri afjutandi Oskar Angelus'e peale pandub, arwates 5. jaan. f. a.

Küsimused ja kostmised.

Nr. 2987. Raiooni ülem J. J. Küfifimused. Wallas afub tiikf riigi tagawara heinamaad (mõtfa planeerimisest üle jäänud). Heinamaa faab iga wasta tiikfide wiift enampakkumise teel kodanikkudele kasutamiseks wälja antud. 1922 a. kewadel, mai kuu lõpul, oli heinamaa tiikfide ofsfjonil ära. Nowembriku 7. päewaks kasutatti heinamaa kasutajad wallawalitfufse heinamaa tiikfide eest riigi liifkumata warandufe maksu maksma: iga 3 wakamaa pealt 102 marka 50

p. Heinamaa kasutajad seda maksu ei maksnud, põhjendates, et nemad on heinamaa faanud alles maikuu lõpul, kuid $\frac{1}{3}$ maksu wiiwitufe % loeti juba 1. maift f. a. ja $\frac{2}{3}$ wiiwitus % loetakse 1. nowembrift f. a., kuna esimene maksukäsf anti alles peale 1. nowembrift f. a.

1) Kas on kodanikkude tõrkumine õiglane, seda fiitidistada, kufst wõtta algufst ja kes on kohustatud wiiwitus % maksma; kas wallawalitfufst, et warem käsfufid wälja ei andnud ehk ringkonna walitfjejat, et % maksule juba warem peale

pani, kui seda ei teadnudki veel kes heinamaad saab kasutama.

2) Kas heinamaa kasutaja on üldse kohustatud liikumata varanduse maksu maksma, kui ta ainult heina ostis enampakkumise teel üheks aastaks, kuna maa riigi oma. Kui tahab heinamaa kasutaja heinamaad karja tarvis kasutada ehk teat hagu, võib raiuda, peab eraldi luba olemas ja selle eest on maks.

Vastused: Liikumata varanduste maksu seaduse § 27 järgi („R. L.“ nr. 18/19 — 1920 a.) „nõutakse maks selle isiku käest kisse, kelle pärast kreposti raamatute järele maatükk on, ehk isiku käest, kes kreposti raamatute järele maatüki põlise rendi ehk obrokimaksu alusel omandanud (praegusel juhtumisel riit). Viimasel on õigus tasutada maksu varanduse tarvitajalt tagasi nõuda (waata B. C. S. § 576).

Sport.

Ratsa-spordi arendamine meie politseis.

Politsei ratsa-reserwi poolt 26. dets. 1922 a. toime pandud ilusõidu puhul ratsa maneshis.

Rittmeister E. Hammer.

Tõttel jõulupühäl pandi meie wahwa ratsapolitsei meeskonna poolt üks ilusamateft etendusteft ratsa-spordi alal toime. Nagu mitmelgi muul alal, on meie politsei ka ratsasõidu alal tublisti edenenu ja, sõna tõffses mõttes, hiigla tagajärgi saavutanud.

Puha, tore, laitmata korralik ratsanikkude walmus ning toredad hobused andsid otsekohe esimesel ilmumisel üllatava pildi. Ei wõi waitides mööda minna, et riide wärv ja wormi kaju hästi ojawalt ja maitserikkalt walitud on. Hobused on „kui lõwid“, kellegi pealtwaataja, nähtawasti asjatundja, ütelse järele hobuste puhastamine, sõõtmine, rautamine on toimetatud eestujulikult.

Wahetusjõit. Waba ratsanikkude istaf lajeb otsekohe ratsanikkude wilumust filma paista. Selle tõttu oli ka jõit rahulik, täpialne ja puhas, õige allüüri kiirus, kaugused, joondamine, üldjelt oli kõit wäga hästi täidetud. Mõned pealtwaatajad polnud rahul, et alguses kaunis palju sammu sõideti. Kuid asjatundjad said wäga hästi aru, et seda hobuste rahuldamisjeks hädasti tarwis oli, sest politsei hobused on pool ehk täiswerd loomad, mille tõttu neil wäga energiline iseloom, ning arwesse wõttes lühikest harjutusaega, wõib ainult ratsanikkude ojawust hobuste üle walitsemises kiita. Ka oli wõimlemise ajal rahulik hobuste seisaf ülitarwilik. Wõimlemine oli hea ja korralik, kuid ta wõiks koduseks

harjutuseks jääda ning jümits ka ilma hobusteta teha. Selle wastu oli wahetusjõit ülihea ja eestujulik. Hobused tegid julge ja asjatundliku juhtumise all kõit keerulised ja raske harjutused täpialset läbi.

Mõõkade wõitlus oli wahwa lahing, milles ratsanikkude ojawus terawalt filma paistis — hobused ratsanikkude all on nagu unustatud, kuid siiski juhtis neid ojaw käsi just sinna, kuhu mõõk sihtis. Näis, nagu tunnets end ratsanik hobusel kindlamini, kui tasasel maal. On näha, et mehed hea ja tubli looli läbi teinud.

Pruudi rööwimine. Siin näitafid mehed oma ojawust politseiteenistuse alal. Pruut — üks wahetusjõidu ojawõtjateft — oli ennaft paari minuti jooksul nii hästi maskeerunud, et keegi ei olesks wõinud temas meesterahwast ära tunda. Iseäranis paistis filma ratsanikkude ojawus wõltisheerimises (jooksu peal sadulasse hüppamine). See on just wõimlemine, mida hobuste abil harjutatakse.

Lippude korjamine ja püsti jõit on kasjatate trikkid ja fiin wõib ainult hobuseid kiita, kuna ratsanikkudel ainult wähe julgust tarwis on.

Üldjelt wõttes läts etendus ülihästi korda ning kõi esile hiigla tagajärgi, mida meie politsei lühikeste aja jooksul ratsa-spordi alal saavutanud.

I auhinna sai W. Manna, II auhinna — A. Koflen (juhatus eest), III auhinna — A. Laur ja IV — A. Burt.

Mitmesugust.

Kinofilm õppeabinõuna politsei teenistuses.

Politseilehes nr. 51 ilmunud kirjatüki „Esimene politsei õppefilm“ täiendusjeks lubatagu järgmised read.

Dresdeni politseiwaltisuse poolt tarwitusele wõetud politsei teenistuse õpetamine kinofilmi abil ei ole mitte esimene kasse sel alal. Pariisi politsei

koolis on kinofilmid õppeainete käsitamisel juba kauemat aega tarwitusel ja selleks filmid walmistatud mitmesugustelt politsei teenistuse aladelt. Ühe sarnase õppefilmi käsitamist Pariisi politsei koolis oli mul läinud suwel wõimalus pealt näha.

Klassiruumis oli alalijeks tarwitamiseks ülesjeatud kinoapparat ja etraan. Mnad olid warustatud

sijemiste luukibega, mis võimaldas klassstruumi ühe minuti jooksul kinosaaliks muuta. Demonstreeriti sel korral politseinikute tegewust röövmõrtsukatöö jälgimisel.

Nagu harilikul filmil, oli ka siin esmalt lühikene kirjeldus tegewusest, mis lektor kuuldamalt ette luges ja millele järgnes piltlik kujutus ja nii järk-järgult kuni kuritegija süü kindlaksteegemiseni. Mõnda kujutust täiendas lektor pikema seletusega. Kirjeldustes olid sagedasti korratud õpetused mõne toimetuse kohta, mida ei tohi unustada, näit. waatluste, läbiotsimiste ja arreteerimiste kohta. Film jättis hea mulje.

Koolijuhataja sõnade järele anda õppefilmide käsitlemine häid tagajärgi. W. W.

Kuidas pleekinud kirja loetawaks teha.

Teatavasti võib raudaifaldawaid tinte alati heade tagajärgedega loetawaks teha. Ometi on selleks waja küllalt keerulisi keemilisi käsitusi, mis pole jõukohane igahel. Teiste, s. o. ilma raud-ollusteta tintide juures lõpeb enamasti ka keemiku nõu — pleekinud read jääwad kõikide hoolsate katsete kuste pleekinuks. Seesuguste kirjatükkidega puutub aga kriminaal tihhti kokku, weel sagedamini — raamatukogude ja arhiivide ametnikud. Sihtne ja kahjuta abinõu oleks siin seega südamest terwituid.

Seesuguse lihtsa abinõu juhatablt kätte prof. Hans Groß (Arhiiv l. 61). Lugupeetud professoril tulnud Grazi ülikooli kriminaal-instituudis pleekinud wiolettwärwilist masinakirja ilmutada, milleks ühe wäljapaistwa keemiku abiks kutsunud. Kõik katsed jäänud aga tagajärjetuks. Wiimaks tulnud tal mõttesse katseid teha wärwifegawuse ja wärwitundlikkuse seaduste alusel. Selleks wõtnud ta mitmet wärwi šelatini lehti ja laotanud need lordamööda ilmutatawa teksti peale. Tagajärg oli see, et suurem hulk wärwilistest lehtedest teksti peale mingisugust mõju ei awaldanud, kuna mõned teda weelgi segasemaks tegid. Kahel lehel, nimelt kahwatanud orangewärwilisel ja rohewastkolasel oli aga sellewastu üllataw mõju — nende läbi wõis pleekinud kirja selgesti lugeda.

Orangewärwilised ehk jälle rohewastkollased lehed on muidugi ainult pleekinud wiolett wärwi jaoks kõlblikud. Teisfuguste tindiwärwide juures peawad, mõistagi, ka teisewärwilised lehed aitamata. Misfugused wärwitoonid üksfjuhtumistel wastawad, seda peab katsete waral kätte leidma. Selleks on muidugi waja võimalikult suurt wärwide wäljawaalikut; mida rohkem wärwe ja wärwitoone läepärast, seda kindlam wõib olla tagajärge peale.

Šelatintlehtede asemel wõib samade tagajärgedega tarwitada ka muidki õhukei, hästi läbi paistwaid wärwilisi plateid, nagu klaasi, tselluloidi, tsellit jne. Käsitlus on äärmiselt lihtne, kiire ning igale kättesaadaw. Peats aga soowitud wahendite

puudusel jälgijal ometi wõimatu olema katset isiklikult ette wõtta, siis saadetagu kahtlane kirjatükk meie kohtu eksperti kätte, kus tema saladus kirjeldub wiisil ilmutatse.

Salaförtsid Berliinis.

E. Engelbrecht, krim. kommissar Berliinis.

Salaförtsid on Berliinis igas linnaosas leida. Ka Berliini lääne-osa ei ole neist puhas. Kuurwürsti, Ansbachi, Pestalozzi, Goethe, Müllerti tänawail, Stuttgarti- ja Sawigny platsidel, ja niisama ka Charlottenburgis ja teistes läänepoolsetes eeslinnades wõib neid leida. Sseenesest mõista on ruumide kui ka külaliste wälimus wäga mitmekesine ja wastab linnaosale, kus salaförts (Saksa keeles „Raschemme“) on paigutatud. Lühpe, mis küüni kwartaalis (Scheunen-Biertel) kodus, wõib asjata samasugustes asutustes läänepoolsetes Berliinis otsida. Kuid nii siin, kui seal, on külalised harilikult awalikud naisterahwad, elufutselised kuritegijad ja n. n. „poolstidijed“, tööd põlgajad noored mehed ja neiud, tulewased kuritegewuse kandidaadid. Nende seas wahest ka n. n. „roheline“, kes uudishimust, kuid sageli ka teadmatusest niisugusesse seltskonda sattunud, mille läbi tal tihhti nii terwislikelt kui ka waranduslikelt kannatada tuleb.

Saksa keeles „Raschemme“ ei ole iga kord ka mitte salaförts ehk ainult niisugune. Ta on aga igatahes kuritegijate warjupaigaks ja peiduurtaks, kuhu nad politsei walwaja filma eest poewad. Kuid ka legaalse „Raschemme“ külalised on harilikult, nagu juba öeldud, awalikud naisterahwad, kuritegijad ja kõik, kelle töö ning amet päewawalgust ja awalikkust pelgab.

Niisuguseid keldreid, nagu nad meie Sherlock Holms'i, Dickens'i, „Oliver Twist'i“ ja teistest romaanidest tuttawad on, wõib peaaegjalikult Berliini põhja-ida poolsetes osas leida.

Peremees, nimetatud „Boof“, peab kuritegijate pere usalduswääriline olema. Kui ta ka sageli politsei wastu wäga sõbralik on, saab ta oma külalistele ainult kõige harwemal juhtumistel äraandjaks. Sellepärast tuleb tema wastu kõige suuremat ettewaatlikkust tarwitada ja tema tõendusid ning seletusi suure umbusaldusega kaaluda.

Ruumid on harilikult nii sisse seatud, et kriminaalpolitsei wotamata ilnumise korral wõimalus oleks põgeneda, kas lastekusse ehk keldri kaitude ja wõlwaluste läbi ühte majas asuwasse korterisse ehk jälle, nagu see wiimasel ajal wäga suurel määral tarwitusele wõetud, läbi pööningu üle katuste ja sealt edasi teise majasse.

Kõigis ülewal kirjelatud asutustes tegutsetakse peaaegjalikult õpsel. Külaliste julgeolek saab kindlustatud mitme uskehoidja-walwuri läbi, keda „Spanner“ nimetatse. Mida „raskemad poisid“ loetakas käwad, seda hoolsam ja tugewam on katse. Lähed kriminaalpolitseil lorda siiski üllatawalt

sisse tungida, jaab ainult siis uks avatud, kui tagaotsitavad kuritegijad kindlasse paika ära peidetud ehk nende põgenemine kindlustatud. Väbiotšimistel, mis viimasel ajal toime pandud, saavad mitmed kuritegijad kõige mõimatumaisi peidupaikadest välja toodud. Ahju peal, puhwetites ja lastides olid nad omale warju otsinud.

Eriti eelistatud on suured korvid ja lastid, kuhu tagaetaaw kuritegija ronib ja end musta pesuga finni katta lasseb.

Kärmine hoolsus on sellepärast sarnaste läbiotšimiste juures nõuetaw, sest iseenesest mõista on, et sarnased elemendid mitte heameelega politseile filmi filmi vastu ei astu, waid kõit teewad, mis nende mõimuses, et peituda.

Peategevus sarnastes lokaalides algab hilja õhtul ja kestab õö läbi. Kui rahulik kodanik päewa töö järele kosutawas unes uut jõudu tulewase päewa jaoks kogub, siis on siin elu alles hooš. Võlunud kõiti selsti, kõit kes päemawalgust pelgawad, ja õõsel oma musta äri ajawad, määravad siin kohtamise. Siin saab uus „aži“ kõigi peensusteni läbi räägitud, siin jagatakse ka saati. Mängulauad on alati publikumist ümberpiiratud, sest igaühel on suur huwi mängu vastu, eriti kui üks „Otto“, s. o. teegi, kes asja ei tunne, mängust osa wõtab ja teda siis ka järjekindlalt kõigi reeglite järele paljaks looritakse.

Enamasti on neis lokaalides weel tagumised toad olemas, mille sissekäit hoolsalt warjatud on, nii et teda sugugi märgata ei ole. Sarnased toad on ainult kõige ustawamaile alalistele külalistele tarwitada. Selles, sageli ilma afendeta, selsti toas, jaawad suuremad ärid läbiräägitud ja mahatehtud, siin saab saati jagatud ja warjajatele ning ebasüüjatele üle antud. Siin peidawad endid ka

kuritegijad, keda politsei poolt taga otsitakse. Kui politseil mõimalus on olnud lokaali tungida, siis peab ka põgenemise mõimalus olema. Kõige mitmekessemad peiduurfad saawad tarwitatud, et oma naha päästa.

Kõit sarnased lokaalid on harilikult õige primitiivset sisse seatud, kuid leidub ka niisuguseid, millistel teatud elegantsus ei puudu. Lett, mõned lauad, toolid ja pingid, kui wähegi mõimalik, klarwer ehk grammofoon, see on kõit. Mis üle selle on asjata uhtus, ja külalised ei nõua ka midagi paremat. Seda suuremat rõhku pannakse aga sõõgi ja joogi peale. Olut ja wiina häwitatakse suurel mõõdul ja ka kõhu eest on hoolitsetud, seda tunnistawad letil ülesseatud wirnad worste, kala, mitmesuguseid küpsiseid jne.

Wõõrast, kes uudishimu pärast siia sattunud, waadeldakse wäga umbusklikult, ja olgu ta ka wäga lahtise käega, umbusaldust ta vastu ei taota see siiski. Sarnastes asutustes käimine ei ole ka mitte ilma hädaohtuta; „pats Marie“, s. t. täis rahatastu äratas muidugi kadestust, mis saageli rõõwimiseni wiib. Aži läheb tihti kuni „kõnelemiseni“, kuidas ka kõige werisemat kallemist nimetatakse. Kuid niisugused „kõnelemised“ lihtwõeritakse harilikult magusalt omawahelisel ja riisule järgneb üleüldine leppimine, kus juures kõit külalised rahunapstist osa wõtma palutakse.

Kui politseil korda läheb täitja üllatawalt sisse tungida, on tal head saati loota, sest alati on seal teatud arw tagaotsitawaid. Kui kuritegijad näewad, et neid rohkem, katsumad nad harilikult wastuhakkamist ja wõtawad sõjariistad abiks. Niisugustel juhtumistel peab politsei rahulikult, külmawereliselt ja energiliselt talitama, sellega wõidab ta kõige kergem oma wastaseid.

Wäljaandja: Toimetuskommisjon.

Wastutaw toimetaja: E. Maddison.

Tegelik toimetaja: R. Rogermann.

Kuulutused.

Tunnustatse maksuwsetaks järgmised kadumaläinud isikutunnistused:

- E i s m a n n**, Jakob Jüri p., w. a. Riisipere wallawal. 13. 12. 19 a. nr. 325. (5823)
U n n a m, Mihkel, w. a. Saaremaa Uuemõisa wallawal. (6366)
T a r g e m, Iwan Maria p., w. a. Mõhu-Suure wallawal. 17. 4. 20 a. nr. 611. (9126)
C h r i s t j a n s e n, Selma Nikolai t., w. a. Tall. I. pol. ülema p. 1919 a. nr. 12113. (9251)
T a m b a k, Mai Jüri t., w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 1919 a. (9253)

- P e t t a i**, Johannes Aleksandri p., w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 1921 a. nr. 14005. (9252)
K r a s s, Alwiine Eduardi t., w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 1921 a. nr. 10974. (9254)
S e l l e n b e r g, August Hansu p., w. a. Saue wallawal. nr. 1247. (9255)
S i l d e, Ingel Hansu t., w. a. Keila wallawal. 1920 a. nr. 804. (9256)
W ä d a m ü r k, Arnold Jaani p., w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 30. 3. 20 a. nr. 9654. (9257)
E s m a s p ä e w, Helene Hermant t., w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 21. 1. 20 a. nr. 7100. (9267)

- Gallikas, Paul Jaani p., w. a. Nõmme wallawal. 22. 1. 21 a. nr. 1044. (1840)
 Bertholm, Johannes Johani p., w. a. Pafri wallawal. (2336)
 Bellep, Georg Johani p., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 24. 3. 20 a. nr. 10157. (6900)
 Jacht, Jaan Peebu p., w. a. Krootuse wallawal. 16. 10. 20 a. nr. 664. (6900)
 Ett, Elisabeth Peetri t., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 22. 1. 20 a. nr. 9079. (6900)
 Kert, Eduard Jaani p., w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 11. 5. 20 a. nr. 10380. (6900)
 Rebane, Jaan Gustawi p., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 23. 12. 19 a. nr. 5503. (6900)
 Pikkas, Anna Sanderi t., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 12. 1. 20 a. nr. 7668. (6900)
 Tõnisson-Reika, Agathe Johani t., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 6. 12. 20 a. nr. 12290. (6900)
 Jürgenson, Jaan Jüri p., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 12. 3. 21 a. nr. 12901. (6900)
 Konstantinow, Grigori Jefimi p., w. a. Panikowitshi wallawal. 14. 2. 20 a. nr. 887. (8243)
 Raud, Dimitri Jwani p., w. a. Panikowitshi wallawal. 22. 1. 21 a. nr. 895. (8244)
 Danilowa, Anna Peetri t., w. a. Panikowitshi wallawal. 31. 12. 20 a. nr. 6033. (8247)
 Welikopolje, Feodor Jwani p., w. a. Panikowitshi wallawal. 31. 12. 20 a. nr. 6030. (8248)
 Saggi, Mari Jfaki t., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 5. 3. 20 a. nr. 9899. (9050)
 Strus, Ejubow Andrei t., w. a. Jõhwi pol. jsk. 1. 8. 21 a. nr. 1461. (9386)
 Tross, Dagmar Juhani t., nr. 1980. (9699)
 Blau, Dawet Jaani p., w. a. Wastemõisa wallawal. (10067)
 Pruuden, Johan Peetri p., w. a. Päre wallawal. (10068)
 Luht, Andres Tooma p., w. a. Wana-Suislepa wallawal. 13. 5. 22 a. nr. 30. (10070)
 Põrk, Jaan Johani p., w. a. Laewere wallawal. 12. 9. 22 a. nr. 6. (10071)
 Põõm, Juuli Johannese t., w. a. Paide l. pol. jsk. 31. 12. 19 a. nr. 1507. (10072)
 Schweede, Tõnis Jüri p., w. a. Hõlstre wallawal. 20. 12. 19 a. nr. 199. (10073)
 Wirro, Peeter Jaani p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 9746. (10498)
 Schild, Juliane Jakobi t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 6409. (10500)
 Paalberg, Ida Willemi t., w. a. Tall. l. pol. 2 jsk. 18. 12. 19 a. nr. 3097. (5821)
 Sütman, Tuwe-Rote Saim Leibo p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 6561. (10497)
 Räär, Alwine Johani t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 9091. (10495)
 Riipus, Aleksa Hansu t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 12672. (10494)
 Rufats, Oskar Mihkli p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 1663. (10492)
 Räär, Anna Juhani t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 3829. (10487)
 Sarrik, Leena Joojepi t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 16123. (10488)
 Rappa, Minna Jaagu t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 12145. (10491)
 Riiimann, Johannes Fritsi p., w. a. Tall. l. pol. 2. jsk. nr. 205. (10490)
 Klaas, Karl Karli p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 10574. (10485)
 Sooro, Karl Joojepi p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 6267. (10486)
 Sanger, August Sofie p., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. nr. 3054. (10496)
 Mägi, Aleksander Peetri p., w. a. Helle-nurme wallawal. nr. 152. (10493)
 Muga, Jaan Jüri p., w. a. Uderna wallawal. nr. 473. (10489)
 Sami, Katarina Jaani t., w. a. Narwa l. pol. jsk. 15. 10. 21 a. nr. 29910. (10741)
 Treuberg, Gustaw Gustawi p., w. a. Pada wallawal. 13. 7. 20 a. nr. 1267. (10742)
 Uuu, Mihkel Jüri p., w. a. Kärstna wallawal. 1. 9. 21 a. nr. 464. (10867)
 Riitwegi, Wladimir Rodioni p., w. a. Mustjala wallawal. 18. 12. 20 a. nr. 1009. (10868)
 Wiljar, Leeni Mihkli t., w. a. Kuresaare l. pol. jsk. 11. 6. 20 a. nr. 2286. (10869)
 Laur, Johannes Tõnise p., w. a. Sinalepa wallawal. 27. 2. 21 a. nr. 898. (11372)
 Printstal, Leopold, w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. nr. 10302. (11559)
 Wirmann, A., w. a. Nõmme pol. jsk. nr. 2057. (11560)
 Keltser, Jaan, w. a. Nõmme pol. jsk. nr. 1269. (11561)
 Undrits, J., w. a. Tall. l. pol. 3. jsk. nr. 11945. (11562)
 Louter, S., w. a. Wõtkwere wallawal. nr. 1198. (11563)
 Sobjakas, Sofie, w. a. Saulepi wallawal. nr. 718. (11564)
 Werring, Joh., w. a. Nõmme pol. jsk. nr. 2165. (11565)

- Põllupüü**, Anton Abrami p., w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 1919 a. (9290)
Ranter, Altiide Jüri t., w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 20. 11. 20 a. (9291)
Emmann, Linda Priidiku t., w. a. Tall. I. pol. 4 jsk. 1922 a. nr. 17320. (9292)
Buer, Anna Jaani t., w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 1920 a. (9294)
Wernoff, Silda Karli t., w. a. Tall. I. pol. 2 jsk. 1919 a. (9295)
Sepp, Henriette w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 1920 a. nr. 10914. (9280)
Tetsmann, Oskar, w. a. Uue-Wändra wallawal. 15. 8. 21 a. nr. 1002. (9293)
Amberg, Karl Jaani p., w. a. Tall. I. pol. ülema p. nr. 11908. (9300)
Weeber, Julie Mihkli t., w. a. Tall. I. pol. ülema p. (9295)
Mägin, Adolf Jaani p., w. a. Kõhtla wallawal. 20. 9. 21 a. nr. 978. (9387)
Silantjewe, Dimitri Rodioni p., w. a. Jõhwi pol. jsk. 1921 a. nr. 816. (9388)
Toobal, Jaan Peedi p., w. a. Wastemõisa wallawal. 20. 1. 20 a. nr. 560. (10074)
Räba, Jaan Tõnise p., w. a. Wastemõisa wallawal. 20. 12. 20 a. nr. 1818. (10075)
Pussak, Jaak Johani p., w. a. Uue Suislepa wallawal. 11. 12. 19 a. nr. 22. (10076)
Jõgi, Hans Johani p., w. a. Tarwastu wallawal. (10077)
Cek, Aleksander Jaagu p., w. a. Tuhalaane wallawal. (10084)
Schönberg, Mari Jüri t., w. a. Wiljandi I. pol. jsk. 12. 12. 19 a. nr. 3502. (10367)
Willemsen, August Jaani p., w. a. Wiljandi I. pol. jsk. 23. 10. 20 a. nr. 7321. (10368)
Rühka, Ado Johani p., w. a. Wiljandi I. pol. jsk. 19. 7. 21 a. nr. 7063. (10372)
Rondor, Anu Andrese t., w. a. Wiljandi I. pol. jsk. 9. 12. 19 a. nr. 2557. (10373)
Triefeldt, Jaak Jaagu p., w. a. Wiljandi I. pol. jsk. 19. 12. 19 a. nr. 4582. (10363)
Riigor, Olga Leena t., w. a. Uue Wõidu wallawal. 18. 1. 22 a. nr. 813. (10365)
Weiber, Anna Jaani t., w. a. Soodi wallawal. 8. 1. 20 a. nr. 175. (10370)
Wint, August Jüri p., w. a. Uusna wallawal. 16. 9. 22 a. nr. 6. (10366)
Endof, Johanna Mardi t. (10511)
Nikolai, Arnold Jakobi p. (10512)
Kroll, August Johani p. (10513)
- Bohne**, Marta Hindrefu t. (10514)
Tafjas, Magda Jaani t., w. a. Sõmeru wallawal. 16. 12. 19 a. nr. 1071. (10744)
Tiidrus, Hindref Jaani p., w. a. Pada wallawal. 11. 1. 21 a. nr. 1459. (10745)
Mikkau, Juhani Andrese p., w. a. Kaarma-Suure wallawal. 7. 10. 20 a. nr. 316. (10851)
Piip, Willem Kristjani p., w. a. Soona wallawal. 13. 2. 20 a. nr. 28. (10874)
Tammepuu, Jaan Mihkli p., w. a. Mäksu wallawal. 13. 12. 19 a. nr. 2. (10875)
Gutmann, Silda Pritsu t., w. a. Ananiduse wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 261. (11311)
Bestermann, August Andrese p., w. a. Rihholdi wallawal. 18. 12. 20 a. nr. 69. (11378)
Eriks, Willem Mihkli p., w. a. Asoküla wallawal. 2. 12. 20 a. nr. 382. (11379)
Petrow, Willem Jaani p., w. a. Jõgipoo wallawal. 24. 8. 20 a. nr. 294. (11380)
Cauton, August, w. a. Wõhnja wallawal. 29. 12. 20 a. nr. 767. (11505)
Peet, Johannes Jaani p., w. a. Warbola wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 425. (11742)
Wombret, Jaan Juhani p., w. a. Warbola wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 269. (11743)
Einmann, Karl Reinu p., w. a. Warbola wallawal. 13. 12. 19 a. nr. 129. (11744)
Esfo, Hildegard Jüri t., w. a. Särewere wallawal. 16. 12. 19 a. nr. 545. (11745)
Simsele, Tiina Germani t., w. a. Warbola wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 427. (11746)
Golubew, Aleksander Aleksandri p., w. a. Jisaku wallawal. 29. 2. 20 a. nr. 1507. (11747)
Pappel, Aleksander Hansu p., w. a. Warbola wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 28. (11749)
Preimann, Elisabet Priidiku t., w. a. Warbola wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 476. (11750)
Toime, Alfred Anna p., w. a. Kodasu wallawal. 7. 3. 22 a. nr. 667. (12047)
Leemann, Jaan Jaani p., w. a. Anija wallawal. 7. 2. 20 a. nr. 121. (12048)
Jaamu, Hans Hansu p., w. a. Rawila wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 45. (12049)
Karu, Johannes Hansu p., w. a. Raafiku wallawal. 21. 2. 20 a. nr. 585. (12050)
Sipp, Jüri Jüri p., w. a. Paatsalu wallawal. 1920 a. nr. 254. (12359)

- P i s a**, Marie Juhani t., w. a. Suuremõisa wallawal. 18. 1. 20 a. nr. 1255. (12454)
U l p m a n n, Anna Gustawi t., w. a. Keina wallawal. 20. 8. 21 a. nr. 208. (12455)
T a m m e w e s k i, Juhani Juhani p., w. a. Keina wallawal. 10. 3. 20 a. nr. 229. (12456)
K a s k, Anton Siimu p., w. a. Keina wallawal. 7. 4. 20 a. nr. 455. (12456)
K i b u s p u u, Anna Jüri t., w. a. Suuremõisa wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 447. (12458)
J ö e l e h t, Johannes Karli p., w. a. Kõrgejaare wallawal. 13. 6. 22 a. nr. 183. (12459)
M e i, Arthur Mihkli p., w. a. Suuremõisa wallawal. 5. 1. 20 a. nr. 1215. (12460)
R o o s i m a n n, Abo Mafsi p., w. a. Rapla wallawal. 28. 9. 20 a. nr. 2487. (12656)
P a l m, Leena Jüri t., w. a. Rapla wallawal. 29. 1. 20 a. nr. 734. (12657)
J ü r g e n s o n, Juhani Jüri p., w. a. Triigi wallawal. 12. 6. 20 a. nr. 1080. (12659)
W e l t, Tõnis Hansu p., w. a. Rabala wallawal. 30. 12. 20 a. nr. 231. (12660)
S a a r i s t e, Marie Abo t., w. a. Raiküla wallawal. 7. 1. 20 a. nr. 175. (12662)
L u t s u s o n, Marta, nr. 571. (12751)
P e r i l l u s, Gustaw Kustase p., nr. 100. (12751)
S m i r n o w, Helene, nr. 1064. (12751)
K e e l m a n n, Rudolf Jüri p., w. a. Kirna Kõhatu wallawal. 19. 12. 19 a. nr. 411. (12901)
K o o l, Aleksander Daweti p., w. a. Tartu l. pol. 1 jsk. 19. 12. 19 a. nr. 5827.
T h o m s o n, Emma Danieli t., w. a. Tartu l. pol. 1 jsk. 8. 3. 20 a. nr. 7907.
T r u u s a, Paul Hansu p., w. a. Tartu l. pol. 1 jsk. 19. 1. 20 a. nr. 7396.
P f e i f f e r, Margarethe Edmundi t., w. a. Tartu l. pol. 1 jsk. 26. 2. 20 a. nr. 7740.
P ä t t i s, Adelaide Matheuse t., w. a. Tartu l. pol. 1 jsk. 20. 6. 21 a. nr. 10776.
S e g e l, Alide Hindrefu t., w. a. Tartu l. pol. 1 jsk. 10. 12. 20 a. nr. 3631.
D r a w, Anna Samueli t., w. a. Tartu l. pol. 1 jsk. 25. 11. 19 a. nr. 616.
K u r g, Leonhard Marguse t., w. a. Tartu l. pol. 1 jsk. 2. 8. 20 a. nr. 9113.
A n d e r s o n, Adele Karli t., w. a. Tartu l. pol. 1 jsk. 29. 12. 19 a. nr. 6933.
K a a r t, Elsa Johani t., w. a. Tartu l. pol. 2 jsk. 14. 4. 20 a. nr. 12974.
P e e d s i, Alma Gustawi t., w. a. Tartu l. pol. 2 jsk. 2. 12. 19 a. nr. 1955.
J ä s s a k, Sinaida Daweti t., w. a. Tartu l. pol. 3 jsk. 5. 11. 20 a. nr. 12026.
L a u r i, Edgar Juhani p., w. a. Peri wallawal. 31. 12. 19 a. nr. 705.
A r u n d m m, Leena Abrami t., w. a. Rehata wallawal. 13. 2. 20 a. nr. 272. (12216)
K o t k a s, Aleksander Gustawi p., w. a. Rehata wallawal. 3. 2. 20 a. nr. 185. (12217)
U i h o, Maali Johani t., w. a. Kuigatsi wallawal. 26. 2. 20 a. nr. 668. (12417)
T o m s o n, Johan Jakobi p., w. a. Reebiku wallawal. 23. 12. 19 a. nr. 51. (12419)
H e n d r i k s o n, Ruth Martini t., w. a. Reebiku wallawal. 6. 2. 20 a. nr. 156. (12420)
D r g, Johan Hansu p., w. a. Taagepera wallawal. 25. 1. 21 a. nr. 504. (12421)
T a m m, Woldemar Mihkli p., w. a. Kõrgejaare wallawal. 1. 6. 22 a. nr. 170. (12451)
S a a t, Julie Joosepi t., w. a. Muhu-Suure wallawal. 29. 5. 20 a. nr. 685. (12452)
M i h k e l s o n, Jüri Johani p., w. a. Kõhila wallawal. 3. 3. 21 a. nr. 2312. (12653)
K e i n b e r g, Jüri Madise p., w. a. Rapla wallawal. 25. 5. 21 a. nr. 2771. (12654)
J ö g i s, Elise Mardi t., w. a. Tori wallawal. 24. 2. 20 a. nr. 487.
P a l t s o n, Hilda Anna t., w. a. Pärnu l. pol. jsk. 15. 1. 20 a. nr. 9516.
N u u t, Woldemar Woldemari p.
S o n t, Karl Peetri p., w. a. Woltweti wallawal. 29. 4. 20 a. nr. 833.
G r e n t s, Kristjan Willemi p., w. a. Woltweti wallawal. 9. 12. 19 a. nr. 433.
D j a k ä ä r, Anna Mardi t., w. a. Kilingi-Nõmme alewival. 5. 2. 20 a. nr. 215.
G r e n s t e i n, Anna Juhani t., w. a. Woltweti wallawal. 27. 3. 22 a. nr. 1086.
G i j u s d i n a, Nardwa Peetri t., w. a. Wastnarwa wallawal. 18. 4. 20 a. nr. 938.
K o l l a m a a, Miili Karli t., w. a. Taitajaare wallawal. 1919 a.
P e p p, Hans Jaani p., w. a. Põltsamaa alevi pol. jsk. 1919 a. nr. 129.
M i h k e l s o n, Elisabeth Jüri t., w. a. Selle wallawal. 1919 a.
W e e r m a n n, Melanie Gustawi t., w. a. Kilingi-Nõmme alevi wal. 6. 2. 20 a. nr. 137.
S i r k e l, Juhani Jakobi p., w. a. Tammiste wallawal. 4. 5. 22 a. nr. 342.
M i l l i k i w i, Johannes Toomase p., w. a. Jäärja wallawal. 1921 a.
P a t a p e a, Anna Jüri t., w. a. Rapla wallawal. 11. 11. 20 a. nr. 2549.

- Holmberg, Elwiine Juhani t., w. a. Kloostri wallawal. 28. 2. 20 a. nr. 860. (11726)
- Peetmann, Liisa Tõnu t., w. a. Kloostri wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 114. (11727)
- Kulswet, Albert Juhani p., w. a. Keila wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 88. (11728)
- Janushkewits, Irina Jüri t., w. a. Saue wallawal. 19. 9. 22 a. nr. 1678. (11729)
- Ambach, Julius Juhani p., w. a. Kloostri wallawal. 9. 6. 20 a. nr. 1345. (11730)
- Liisberg, Johannes Kristjani p., w. a. Kloostri wallawal. 14. 4. 20 a. nr. 1161. (11731)
- Sams, Marta Jüri t., w. a. Saue wallaw. 13. 2. 20 a. nr. 671. (11732)
- Pikberg, Elijabeth Jüri t., w. a. Massu wallawal. 3. 4. 22 a. nr. 1085. (11733)
- Kesker, Arnold Mihkli p., w. a. Saue wallawal. 9. 12. 19 a. nr. 21. (11734)
- Kärmas, Silda-Wilhelmine Woldemari t., w. a. Saue wallawal. 30. 4. 22 a. nr. 1645. (11735)
- Böönig, Woldemar Udo p., w. a. Kloostri wallawal. 10. 4. 20 a. nr. 1156. (11737)
- Pauvel, Helene Juhani t., w. a. Tall. I. pol. 4. jsk. 14. 1. 20 a. nr. 7300. (11738)
- Hermann, Liisa Hansu t., w. a. Anija wallawal. 11. 2. 20 a. nr. 122. (12037)
- Riison, Helene Jüri t., w. a. Anija wal. 17. 12. 19 a. nr. 105. (12038)
- Lupard, Richard Johanneje p., w. a. Jõe-
lehtme wallawal. 4. 2. 21 a. nr. 11. (12039)
- Saawam, Anna Hansu t., w. a. Jõe-
lehtme wallawal. 12. 2. 20 a. nr. 890. (12040)
- Fanter, Joosep Johanneje p., w. a. Kõnnu wallawal. 14. 4. 20 a. nr. 967. (12041)
- Lepp, Johannes Tooma p., w. a. Anija wallawal. 19. 12. 19 a. nr. 254. (12043)
- Dblikas, Triinu Tõnise t., w. a. Wäana wallawal. 28. 2. 20 a. nr. 342. (12044)
- Küün, Leopold Juliusje p., w. a. Tall. I. pol. 3. jsk. 21. 9. 20 a. nr. 12286. (12045)
- Hammer, Hans Abrami p., w. a. Mlawere wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 352. (12046)
- Repikson, Aleksander Johani p., w. a. Abja wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 1540. (12118)
- Zopp, Jenny Udo t., w. a. Wõru wallaw. 27. 9. 20 a. nr. 1210. (12166)
- Muktein, Pauline Jüri t., w. a. Kasa-
ritsa wallawal. 4. 1. 20 a. nr. 538. (12167)
- Kuus, Jaan Keinu p., w. a. Nurfi wallaw. 16. 3. 20 a. nr. 375. (12168)
- Kolling, Gustaw Willemi p., w. a. Wõrit
maak. pol. ülema p. 12. 5. 22 a. nr. 72/2299. (12161)
- Zieher, Jenny Karl-Wilhelmi t., w. a. Wõru I. pol. jsk. 29. 11. 19 a. nr. 1596. (12162)
- Glaajer, Alwiine Kristjani t., w. a. Wastjeliina wallawal. 23. 4. 20 a. nr. 1034. (12163)
- Kütt, Liisa Jacobi t., w. a. Wõru I. pol. jsk. 13. 4. 21 a. nr. 3979. (12164)
- Kütt, Jaan Andreje p., w. a. Wõru I. pol. jsk. 25. 11. 19 a. nr. 1242. (12165)
- Kõwa, Edgar Dskari p., w. a. Kõnge wal-
lawal. 23. 12. 19 a. nr. 176. (12160)
- Kaaram, Jüri Peetri p., w. a. 22. 2. 21 a. nr. 1284. (12212)
- Püiberger, Richard Hindrefu p., w. a. 20. 2. 20 a. nr. 4520. (12213)
- Kulewski, Wasili, w. a. Jrboska wall. nr. 5106. (3376)
- Winkina, Olga, w. a. Jrboska wallaw. nr. 3062. (3376)
- Romanow, Kusma, w. a. Jrboska wall. nr. 9588. (3376)
- Kolinowskaja, Anna, w. a. Jrboska wallawal. nr. 3820. (3376)
- Potemkin, Pawel, w. a. Jrboska wall. nr. 3785. (3376)
- Bukin, Iwan Iwani p., w. a. Jrboska wallawal. nr. 9279. (3376)
- Pobolkow, Mihail, w. a. Jrboska wall. nr. 2142. (3376)
- Detjanow, Anna, w. a. Petseri maak. pol. üil. poolt nr. 1155. (3376)
- Ritimikel, Liisa, w. a. Rakwere I. pol. jsk. (5532)
- Dombrowski, Ellinor, w. a. Tall. I. pol. 6 jsk. 1. 12. 19 a. nr. 788. (5533)
- Pipra, Hans, w. a. Tall. I. pol. 6 jsk. 26. 9. 20 a. nr. 7859. (5534)
- Birkenthal, Willem, w. a. Tall. I. pol. 1 jsk. nr. 12511. (5535)
- Koppel, Anna, w. a. Kõrgesaare walla-
wal. (5536)
- Stillwert, Rudolf, nr. 13295. (6363)
- Weigemast, Elijabeth, w. a. Tall. I. pol. ülema p. 12. 2. 20 a. nr. 7822. (6364)
- Kiwi, Jda Mihkli t., w. a. Tall. I. pol. 2 jsk. 9. 11. 20 a. nr. 11200. (6900)
- Mäelorg, Gustaw Johani p., w. a. Tartu I. pol. 2 jsk. 26. 11. 19 a. nr. 1111. (6900)
- Koch, August Johani p., w. a. Tartu I. pol. 3 jsk. 9. 12. 19 a. nr. 3649. (6900)

- A j a w i i t, Johanna Jakobit, w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 5. 9. nr. 306. (9265)
 A r o i k, Elisabet Mihkli t., w. a. Narwa I. pol. 3 jsk. (9261)
 T i i d e m a n n, Marta Jaani t., w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 1921 a. (9264)
 J a r o f f, Wasili Feodori p., w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 11. 11. 20 a. nr. 12724. (9266)
 R o s e n b e r g, Maria Jaani t., w. a. Tall. I. pol. 6 jsk. 13. 1. 20 a. (9268)
 T a m m, Ratti, w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 1919 a. (9269)
 R e t s b e r g, Karl Karli p., w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 15. 1. 21 a. nr. 13259. (9285)
 R o b a m, Mihkel Mihkli p., w. a. Juuru wallawal. 6. 5. 20 a. nr. 1547. (9271)
 R i b u w i t s, Jaan Juhani p., w. a. Rae wallawal. (9262)
 J ü r g e n s o n, Jaan Jüri p., w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 17. 12. 19 a. nr. 2949. (9272)
 O l j u m, Jda Hansu t., w. a. Rapla wallawal. nr. 2447. (9273)
 P e l l, Theodor Mardi p., w. a. Wõhmetu wallawal. 17. 8. 20 a. (9274)
 S i k k, Hans Hansu p., w. a. Tall. I. pol. 12. 8. 20 a. nr. 120094. (9276)
 K a n g u r, Boris Peetri p., w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 8. 12. 22 a. (9275)
 B a r g o, Juuli Peetri t., w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 11. 3. 20 a. nr. 8483. (9277)
 C h r i s t j a n s e n, Edgar Nikolai p., w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 11. 12. nr. 2700. (9278)
 S e i n e r, Andrei Mihkli p., w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 12. 8. 20 a. (9279)
 M a m a n n, Marie Jakobit, w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 13. 1. 22 a. nr. 5993. (9282)
 W e n g e r f e l d t, Woldemar Piisa p., w. a. Kopka wallawal. 1920 a. nr. 216. (9281)
 R e t s b e r g, Karl Karli p., w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 7. 9. nr. 332. (9270)
 S t o l z e n, Gustaw Gustawi p., w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 26. 6. 20 a. nr. 11563. (9284)
 B o s t, Elisabeth Friedrichi t., w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 7. 1. 20 a. nr. 4473. (9283)
 R o p l e r, Marta Karli t., w. a. Tall. I. pol. 2 jsk. 1919 a. nr. 11673. (9286)
 B o g d a n o w, Johannes Tatjana p., w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 22. 8. nr. 14521. (9287)
 S i n d p u u r, Walter Hansu p., w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. nr. 10342. (9288)
 W i l s o n, Jüri Jüri p., w. a. Ruimetsa wallawal. 1920 a. (9289)
 L e m b a w e r e, Jakob Jwani p., w. a. Wõisiku wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 221. (9289)
- S i d e, Jaan Johani p., w. a. Pädla wallawal. 29. 12. 19 a. nr. 223.
 W e l d m a n n, August Karli p., w. a. Pärnu I. pol. ülema p. 30. 1. 20 a. nr. 9781.
 E w e r t, Anna Hendriku t., w. a. Pärnu I. pol. jsk. 10. 8. 20 a. nr. 11746.
 R o s e n k r a n i u s, Marta Karli t., w. a. Häädemeeste wallawal. 1919 a. nr. 177.
 K u l l, Johannes Friedrichi p., w. a. Rääma wallawal. 18. 12. 19 a. nr. 148.
 M a d i s s o n, Jda Andrese t., w. a. Pärnu I. pol. jsk. 16. 1. 20 a. nr. 9528.
 R o s e n k r a n i u s, Afsenia Karli t., w. a. Häädemeeste wallawal. 1920 a. nr. 178.
 T a o g, Karl Tõnise p., w. a. Pärnu I. pol. jsk. 30. 3. 21 a. nr. 13214.
 O l e p, Piisa Juhani t., w. a. Kalwi wallawal. 29. 6. 20 a. nr. 1222.
 B u s c h, Marie Hindrefu t., w. a. Tammiste wallawal. 24. 12. 21 a. nr. 58.
 S a n g, Hendrik w. a. Abja wallawal. 9. 9. 20 a. nr. 433.
 S a n g, Juuli, w. a. Abja wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 1434.
 S a a r t s o n, Hans Madise p., w. a. Sauga wallawal. 9. 12. 20 a. nr. 684.
 W i l l e m s o n, Johann Hendriku p., w. a. Sindi alewiwal. 22. 9. 21 a. nr. 228.
- Tunnustatse maksuujetaks järgmisel tunnistusel:**
- M e i, Arthur Mihkli p., sõjaw. wab. tunnistus, w. a. Lääne maak. rahwawäe ja f. liidu ülema p. 4. 11. 20 a. nr. 9634, ja piissi kandmise luba, w. a. Lääne maak. pol. ülema poolt 30. 11. 21 a. nr. 968. (12461/2)
 T ä r n e, Jaan Karli p., isikutunnistus, w. a. Triigi wallawal. 311 12. 20 a. nr. 1338, ja sõjaw. wab. tunnistus, w. a. Tall. tagawara polgu ülema p. 27. 3. 19 a. nr. 9362. (12658)
 F r o m h o l d t, Tõnis Hansu p., sõjaw. wabastamise tunnistus, w. a. Rakwere tagawara pataljoni ülema poolt 8. 9. 20 a. nr. 289. (12661)
 P o h l m a n n, Wilhelmine Karli t., elamisluba, w. a. Harju maak. pol. ülema poolt 25. 1. 22 a. nr. 862. (12902)
 R õ w a, Karl Andrese p., lasterõista hoidmise ja kandmise luba, w. a. Pärnu maak. pol. ülema p. 19. 8. 21 a. nr. 1545, tähtaeg ühe aasta peale.
 R i n e p u u, Jaan, hobusepaks, w. a. Jõhwi wallawal.

- Niinepuu, Teena, hobusepafs, w. a. Jõhvi wallawal.**
- Dagis, Eduard, peatusluba nr. 13061.** (6362)
- Jaago, Alfred Juuli p., sõjaw. wabast. tunnist., w. a. 7. jalawäe polgu ülema p. 22. 4. 20 a. nr. 5398.** (6900)
- Sild, Bertha, hobusepafsid, w. a. Tähtwene wallawal. 20. 12. 20 a. nr. 135 ja nr. 138.** (6900)
- Pint, Martin Hansu p., ametitunnistus, w. a. Tartu l. pol. ülema p. nr. 254.** (6900)
- Ronja, August Karli p., sõjaw. wab. tunnistus, w. a. Tartu maak. rahwawäe kormn. 5. 7. 19 a.** (6900)
- Kull, Alfred, laskeriista luba nr. 7118, w. a. Petseri maak. pol. walits. 6. 9. 20 a.** (8242)
- Polkownikow, Afanasi Andrei p., isikutunnistus, w. a. Panikowitshi wallaw. 15. 3. 21 a. nr. 2932, ja sõjawäest wabast. tunnistus, w. a. 6. jalawäe polgu ülema p. 4. 3. 21 a. nr. 1273.** (8245/6)
- Seimo, Johannes Jakobi p., isikutunnistus, w. a. Mäsa wallawal. 14. 9. 20 a. nr. 247, ja sõjaw. wab. tunnist., w. a. 5. jalawäe polgu ülema poolt nr. 7912.** (9046)
- Rajin, Afjel Hendriku p., isikutunnistus, w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 26. 11. 19 a. nr. 866, millel Tartu rahwawäe komisjoni märkus 9. 7. 21 a.** (9047)
- Borsow, Osip Feodori p., elamisloa aset täitem kwiitung nr. 16/551.** (9048)
- Leidorf, Aleksander, sõjaw. wab. tunn., w. a. 3. jal. polgu ül. p. 15. 9. 20 a. nr. 14264.** (6365)
- Sants, Wassili Georgi p., isikutunnistus, w. a. Leisi wallawal. 28. 10. 20 a. nr. 588, ja sõjawäest wab. tunnistus, w. a. L. r. soomusrong nr. 3 ülema p. 16. 9. 20 a. nr. 3536.** (9122)
- Kuusik, Johannes Priidu p., isikutunnistus, w. a. Kogula wallawal. 12. 10. 20 a. nr. 1046, ja sõjaw. wab. tunnistus, w. a. Soomusrongide diwiisi ülema poolt 10. 8. 20 a. nr. 2944.** (9123)
- Maripuu, Jaan Mihkli p., hobusepafs, w. a. Kogula wallawal. 14. 2. 21 a. nr. 494.** (9124)
- Mirbach, Woldemar Aleksandri p., isikutunnistus, w. a. Narwa l. pol. ül. p. 29. 8. 22 a. nr. 151, ja sõjawäest wab. tunnistus, w. a. 3. ükfiu jalawäe pataljoni ül. poolt 25. 7. 22 a. nr. 5889.** (10364)
- Uunnam, Mihail Aleksandri p., sõjawäest wab. tunnistus, w. a. Sõjawägede staabi komando ülema poolt 27. 4. 20 a. nr. 2397.** (9125)
- Röbber, Tõnis Mardi p., tunnistus, w. a. Wiljandi Maak. rahwawäe komisjoni esimehelt 12. 12. 19 a. nr. 73.** (10078)
- Gröön, Aleksander Karli p., isikutunnistus, w. a. Wiljandi linna pol. jsk. ülema p. 29. 4. 20 a. nr. 6501, ja sõjawäest wab. tunnistus, w. a. 3. jalawäe polgu ülema p. 27. 4. 20 a. nr. 7039.** (10369)
- Järwekül, Anna, hobusepafs, w. a. Wõifiu wallawal. Jaak Drif'u nime peale 16. 12. 20 a. nr. 313.** (10371)
- Nirgi, Toomas Jakobi p., hobusepafs, w. a. Koela wallawal. 13. 12. 20 a. nr. 27.** (10746)
- Peru, Aleksei Iwani p., isikutunnistus, w. a. Kaarma-Suure wallawal. 8. 10. 21 a. nr. 820, ja hobusepafs, w. a. sealsamast 9. 3. 21 a. nr. 604.** (10852)
- Maripuu, Aleksander Elisabethi p., piisiluba, w. a. Saaremaak. pol. ül. p. 14. 3. 22 a. nr. 113/2312.** (10855)
- Wahter, Aleksander Konstantini p., hobusepafs, w. a. Lämmada wallawal. nr. 716, misjugune pafs on registr. Kaarma-Suure wallawal. 24. 10. 22 a. nr. 113/2312.** (10854)
- Mikk, Juhan Aleksei p., isikutunnistus, w. a. Kaarma-Suure wallawal. 30. 3. 21 a. nr. 626, ja sõjaw. wab. tunnistus, w. a. Saaremaak. rahwawäe ülema poolt 3. 1. 21 a. nr. 2158.** (10873)
- Tammur, Artur Mardi p., isikutunnistus, w. a. Kawastu wallawal. 24. 4. 20 a. nr. 1043, millel Tartu rahwawäe kormn. märkus 21. 7. 19 a.** (9049)
- Eisenberg, Gustaw Hansu p., isikutunnistus nr. 67 ja laskeriista kandmise luba nr. 716.** (9698)
- Ruuben, Johannes Anne p., hobusepafs nr. 360.** (9700)
- Uis, Karl Karli p., isikutunnistus, w. a. Taewere wallawal. 20. 4. 20 a. nr. 837, ja sõjawäest wabast. tunnistus, w. a. 2. suurüksmäe polgu wäljapatarei nr. 4 ülevalt 15. 4. 20 a. nr. 860.** (10069)
- Wirro, Peeter Jaani p., hobusepafs.** (10499)
- Sätk, Toomas Juhani p., hobusepafs, w. a. Koela wallawal. 5. 1. 21 a. nr. 579.** (10743)
- Riwikangur, Hindrek Hindreku p., hobusepafs, w. a. Nehatu wallawal. 1920 a. nr. 231.** (12215)

- Lingas, Gustaw, Iaskeriista kandmise**
luba, w. a. Wiru maak. pol. ülema p. nr.
692, ja uuendatud 10. 8. 22 a. nr. 3189.
(11503)
- Bogdanow, Peeter, ajut. tunnistus,**
millel elamisluba nr. 6604. (11558)
- Rätsep, Rudolf Hansu p., isikutunnis-**
tus, w. a. Riisipere wallawal. 23. 2. 22 a.
nr. 32, ja sõjawäest wabast. tunnistus, w.
a. Tall. mahipataljoni ülema poolt juuli-
kuus 1920 a. nr. 2468. (11736)
- Duff, August Hindrek p., isikutunnistus,**
w. a. Waana wallawal. 3. 1. 22 a. nr. 1,
ja sõjawäest wabast. tunnistus, w. a. sõ-
jawäe hobuste tagawara ja laatsareti
ülema p. 30. 12. 21 a. nr. 4269. (11739)
- Migatsov, Mihail Maffimi p., isikutun-**
nistus, w. a. Kasepää wallawal. 7. 4. 21 a.
nr. 56, ja sõjam. wab. tunnistus, w. a.
Tartu rahwawäe ülema poolt 4. 4. 21 a.
nr. 7159. (12042)
- Riimanson, Karl, hobusepafs nr. 216.**
(12211)
- Raasik, Jüri Johannese p., sõjam. wab.**
tunnistus nr. 2914. (12214)
- Rotka, Aleksander Gustawi p., isikutun-**
nistus, w. a. Nehatu wallawal. 3. 2. 20 a.
nr. 185, ja hobusepafs, w. a. sealtfamast
9. 1. 21 a. nr. 438. (12217)
- Wiiding, Peeter Tõnise p., hobusepafs,**
w. a. Jõgemeste wallawal. 19. 12. 20 a.
nr. 206. (12413)
- Tiibel, Ainto Jaani p., hobusepafs, w. a.**
Sooru wallawal. 25. 8. 20 a. nr. 118.
(12414)
- Pillai, Jaan Karli p., hobusepafs, w. a.**
Ruigatsi wallawal. 14. 12. 22 a. nr. 42.
(12415)
- Tamm, Peeter Jaani p., hobusepafs, w. a.**
Ruigatsi wallawal. 14. 12. 20 a. nr. 210.
(12416)
- Kallion, Peeter Jaagu p., hobusepafs,**
w. a. Sellenurme wallawal. 15. 12. 20 a.
nr. 82. (12418)
- Johanson, Karl Peetri p., hobusepafs'id,**
w. a. Eõwe wallawal. 14. 12. 20 a. nr. 136
ja nr. 137. (12422)
- Sargin, Jwan Gfimi p., isikutunnistus,**
w. a. Kasepää wallawal. 8. 1. 19 a. nr.
199/II, ja sõjawäest wabast. tunnistus,
w. a. Tartu maak. rahwawäe ülema poolt
13. 12. 20 a. nr. 34538. (12655)
- Kuutmann, Jaan Juuli p., isikutunnis-**
tus ja hobusepafs, w. a. Uulu wallawal.
- Tomason, Peeter, hobusepafs, w. a.**
Wafknärwa wallawal. nr. 16.
- Swalönsky, Feodor Jwani p., ajut.**
isikutunnistus ja peatusluba, w. a. Pär-
nu maak. pol. ülema poolt: 1) 19. 5. 21 a.
nr. 36 ja 2) 21. 4. — 20. 10. 22 a. nr. 612.
- Rosenkranius, Juhani Saasi p., hobuse-**
pafs, w. a. Kilingi wallawal. 21. 12. 22 a.
nr. 320.
- Schmidt, Konrad Jüri p., hobusepafs, w.**
a. Tori wallawal. 7. 12. 20 a. nr. 38.
- Gamets, Juuli Abo t., hobusepafs, w. a.**
Tori wallawal. 11. 12. 20 a. nr. 115.
- Riismanu, Jaan Peedi p., isikutunnis-**
tus, w. a. Tori wallawal. 21. 1. 20 a. nr.
267, ja hobuste registreerimise tunnistus,
w. a. Pärnumaa sõjawäe registreerimise
komm. poolt 1921 a.
- Rana, Aleksander Juhani p., isikutunnis-**
tus, w. a. Nwanduse wallawal. 29. 5. 20
a. nr. 1395, ja sõjam. wabast. tunnistus,
w. a. Soomusrongide staabi ülema poolt
27. 4. 20 a. nr. 347. (11310)
- Wunderlich, Willem, isikutunnistus, w.**
a. Uudla wallawal. 27. 4. 20 a. nr. 1215,
ja sõjam. wab. tunnistus, w. a. Wiru
maak. rahwawäe ülema p. 21. 4. 20 a. nr.
4392. (11504)
- Djakann, Jakob Juhani p., isikutunnis-**
tus, w. a. Keila wallawal. 21. 5. 21 a. nr.
2067, ja sõjawäest wab. tunnistus, w. a.
Jumastu sanatooriumi kom. poolt 18. 8.
20 a. nr. 70. (11748)
- Wahje, August Willemi p., sõjawäest wab.**
tunnistus 3. 2. 22 a. nr. 3807. (12218)
- Aleksandrow, Feodor Peetri p., ajut.**
isikutunnistus nr. 781/6760 ja peatusluba
nr. 755. (12219)
- Mäesson, Jaan Hansu p., isikutunnis-**
tus, w. a. Weltša wallawal. nr. 566, ja
kaks hobusepafsi, w. a. sealtfamast 13. 12.
20 a. nr. nr. 180 ja 204. (12358)
- Soomann, Jaan Jüri p., isikutunnistus**
nr. 577, w. a. Weltša wallawal., ja sõja-
wäest wab. tunnistus nr. 1407, w. a. II
Suurtükiväe polgu 9 patarei poolt.
(12370)

Tunnustatse maksmaks jälleleitud:

- Sturg, Jaan Karli p., isikutunnistus, w.**
a. Stehina wallawal. 1. 2. 21 a. nr. 19.
- Joonas, August Miina p., sõjam. wab.**
tunnist., w. a. Eõjakooli ülema poolt 30.
12. 21 a. nr. 11949. (9851)
- Reedra, Johannes Jüri p., isikutunnis-**
tus nr. 470 ja sõjawäest wabastamise tun-
nistus nr. 3464. (13255)

Asutatud 1883 a.
A/S. Tartu Pärmiwabrik

Tartus. Kõnetraat 33.

• Põhikapital Mk. 24.000.000. —

Esitaja Tallinnas J. Rumberg, Tuberg & Ko.

Suur Kloostritän. 18/22 - kõneir. nr. 817.

Soowib oma austatud pärmi tarwitajatele

- head uut aastat!

12058

Inglis-Eesti Import Kompany LTD,

Tallinn, Wana Wiru tän. nr. 12

Telefon: 3—55 Telegr. Angloest.

Käsikustutus „Minimax“ ainu-
aparaatide „Minimax“ müük.

Berlini A.-S-i „Iffa“

kõigi tulekustutus abinõude
ainumüük wabrikutele ja tule-
tõrje seltsidele.

Peale selle pritsid, mootor-
pritsid, gummist weejuhed jne.

11807

Tallinna ja kõige Eestimaa Ülempiiskopi
Aleksandri resolutsiooniga 3. VIII. 1922. a.
on kod.

Pawel Tschetörkin

tema oma palwe põhjal 12. VII. 1922. a.
preestri ameti pühitsusest wabastud
ja sellest ajast saadik on temale Jumala-
teenistuse pidamine, igasuguste preestri
ametikohuste täitmine ja preestri nime kand-
mine keelatud.

Eesti Ap.-õigeusu kiriku
Sinod.

„Georgi“

wabriku

paberossi kestad

tuntud headuses on igalpool
saadawal.

11760

:: Kõige odawamad ::
kuld laulatuse ja kalliskiwidega
sõrmused ja kellad.

Kiire ja korralik parandus.
Ostan kulda ja hõbedat.

Wälke Karja tän. nr. 2.
Tallinn.

P. Eichelmann.

9497

Shokolaad

Renommée

A.-S. «Renommée»

Wabrik — Wolta tän. nr. 3

Kontor — Wana Wiru tänav 13
Tallinn 9491